

Maurici Belmonte

Correré els Andes per tu

Just quan arribàvem al caramull des del qual es pot contemplar la ciutat de Machu Picchu, el sol va començar a fer l'ullet darrere de la muntanya del Huayna Picchu. Els primers rajos rebotaven contra les ruïnes. No aconseguïen arribar encara al fons de la vall que, a la manera de mig arc, encerclava aquell racó dels Andes del Perú. El riu Vilcanota serpentejava silenciosament. I jo, des de l'alt que menava a la ciutat, quiet, vaig deixar de pensar. Tota la meua atenció necessitava ser absorbida pel paisatge que s'estenia al meu davant. Més encara. Probablement no era tant el paisatge com endevinar, per segons, tota la càrrega d'història que es concentrava en el meandre del riu.

El dia anterior havia arribat a Aguas Calientes, una mena de poble plataforma des del qual els turistes més turistes com jo, ajupits sobre qualsevol dels petits autobusos que formaven la cadena, havíem de ser transportats a la ciutat sagrada. Havia recorregut prèviament tota la Vall Sagrada. Des de Cusco fins a Ollantaytambo, des d'on vaig agafar el tren a Aguas Calientes per fer nit i ser conduït abans del trenc d'alba a la ciutat dels inques.

Tot havia començat a Cusco, la ciutat de l'incanats. Allà vaig aprendre sobre la vida dels inques. Real o potser fictícia. O una mica de tot. Però em vaig deixar portar des de la plaça d'Armes recurrent els diferents carrers de l'antiga ciutat inca i les seues restes. Vaig quedar impactat especialment pel Temple del Sol, avui semisoterrat per un edifici catòlic. La veritat és que em vaig sentir atabalat amb tanta història, tantes anècdotes i tantes reivindicacions de la identitat quítxua, notablement present amb les abundants senyeres multicolors que recorden l'arc del cel.

Davant d'un país tan ric en història i en diversitat de cultures prehispaniques; davant del pomell de sensacions que em produïa contemplar les pedres encaixades com per un impossible; davant de tants paisatges experimentats per mi mateix, sabia, tenia decidit que d'una manera o altra havia d'escriure alguna novel·la submergida en aquest món tan llunyà de Maburg, la ciutat de Tango Bob, el protagonista de Corre Tango Bob, corre!

Tango Bob ha viscut una experiència que li ha capgirat la seua vida de fatxenda. La cosa és que haver passat una setmana a Tunis, a un camp de refugiats libis dins d'un programa educatiu li ha anat molt bé per contemplar la seua vida des d'una altra cantonada. És una oportunitat que li va donar el jutge que el va enviar a un Centre de Menors després d'haver provocat un vertader desastre conduint una d'aquelles nits de festa. Conèixer Qamar va ser per a ell el tot. Compartir amb ella les curses matineres, sentir-se atret per una xicota i a la vegada saber-se que en tot cas formes part de les persones pròximes a ella (i això és tot... de moment), va ser una cura d'humilitat per a un

Tango acostumat a aconseguir el que desitjava i que tothom que l'envoltava se sotmetera fàcilment a la seua voluntat. Però Tango Bob va tornar a Maburg i va deixar Qamar. Tot era diferent. Ho mirava i contemplava els errors, la inutilitat de determinades conductes.

Han passat els anys. No massa. El jutge va complir la seua paraula i li va reduir la condemna. Tango va eixir del centre amb ganes de guanyar la cursa de la seua vida. I llavors va decidir-se per treballar de bomber. Però no ho va aconseguir. I llavors no li va importar entrar en un cos militaritzat com és la guàrdia civil. I ací renaix un inici de novel·la que enllaça amb una Qamar distinta també. Va desaparèixer sobtadament de la vida de Tango i amb els anys, potser gairebé per casualitat, retrobarà els seus vestigis molt més a prop d'ella del que mai no haguera imaginat. I llavors decideix encetar un camí de retrobament que no sap on la conduirà, però que vol experimentar des d'una forma d'actuar i de pensar que poc tenen a veure amb la xicoteta que cada dia s'alçava de bon matí per fer la seua cursa diària als campaments de Tunis.

Els esdeveniments els portaran a tots dos a aquest racó màgic i perpetu dels Andes peruans. A la ciutat de Cusco, a la Vall Sagrada i al Camí de l'Inca, l'enigmàtic recorregut de diferents dies caminant cap a la ciutat inca de Machu Picchu. Les coses han canviat per tots dos. Davant dels fets que ens envolten, decidim contínuament, i això ens fa modificar les conductes i mostrar-nos conforme al moment. Uns amb més convenciment i altres amb l'enyor de desitjar que les coses siguen sempre com abans.

La ciutat de Cusco semblava una autèntica pantera dibuixada sobre la vall. Tot i que les boirines de la matinada d'agost impedien que Qamar poguera captar amb precisió l'altitud de les muntanyes que la tancaven des dels orígens de la ciutat. Estava a punt. Havia estirat una mica en alçar-se del llit sense mandra. Se sentia plena d'energia. S'havia posat les malles negres, la tèrmica i una samarreta fosforescent. Els guants i una braga. Duia aigua i un impermeable per si de cas. Portava algunes setmanes al Perú i sabia que les sorpreses de l'oratge eren contínues. Des de l'hotel repassava mentalment el trajecte una vegada i una altra. Seria la primera vegada que el feia i notava la presència d'un cert temor angoixant-li la boca de l'estómac. La mirada morta sobre la ciutat. Qamar contemplava Qamar mentalment, i barrejava les imatges més recents amb el recorregut que havia de fer des de la seua cambra fins a l'esplanada de Saqsaywaman, el recinte sagrat dels quítxua, a dos quilòmetres del pujol en què es trobava situat l'hotel.

Qamar alenava abans d'eixir. Obria els ulls tan grans com eren per no perdre detall. I espentant-se des del pensament, va encetar la cursa. Havia engegat l'aplicació del mòbil per saber el temps, la distància exacta, les aturades, les calories cremades, els batecs del seu cor. I, sobretot, el circuit que anava a traçar en un país i en una ciutat pràcticament desconeguts per a ella. Havia començat amb lentitud després d'adonar-se que havia de connectar amb el satèl·lit si desitjava tenir una bona informació. No li feia, això d'escalfar. Al desert de l'Àfrica no hi acostumava. Ja feia bastanta calor. Va respirar amb profunditat, i mentalment va pensar que era així com ella començava una cursa sempre. Ara se li barrejava l'aire que entrava als pulmons amb la cara de l'Inka assaborint aquella mena de pasta de dacsà barrejada amb la sang del sacrifici de la llama. I tornava a sentir oix, encara que al seu cor havia desat una sensació plena d'aquell dia, d'aquelles hores. Per un temps quasi havia oblidat per què es trobava en aquella ciutat, tan lluny del seu país. L'alè va anar fent-se feixuc mentre cavalcava seguint la voravia de la carretera a la qual havia accedit des del camí de l'hotel. L'envoltava un verd intens i de vegades insultant. Una fresca que se li agafava a cada racó de la pell. Sabia que era normal. Tot. Era l'inici. I sense deixar-se vèncer per aquelles sensacions que va considerar normals, va seguir el trajecte entretinguda mirant la ciutat sempre que se li posava al davant. No podia acabar d'estar-se en la cursa. Li queia controlar els vehicles que li passaven massa a freq. Però ella desitjava contemplar la pantera sobre la vall. A cada instant. I també adonar-se de com canviava, imperceptiblement. Qamar pujava. Qamar deixava la ciutat darrere i de tant en tant podia adonar-se que la seua respiració era forta i intensa. Realment, en la cursa matinerà que corria sense desànim ella era l'autèntica pantera. I sentint-se tan forta i potent, tan dominant del seu desert al Sàhara, va recordar que feia

setmanes que havia arribat a aquell país de Sud-amèrica amb un propòsit que havia d'aconseguir com fóra. Que sabia que estava molt perduda, i probablement lluny d'aconseguir el que cercava. Però no pensava defallir. Tiraria endavant. No sabia ben bé si per rescabalar l'amor que havia experimentat anys arrere sobre la muntanya de Thor, entre les dunes. I que potser avui, després d'aquella cursa que se li estava posant força bé, s'acostaria a la Vall Sagrada dels Inques. I amb una mica de sort, per allà... O, si no, passaria uns dies a Ollantaytambo, on continuaria la seua cerca abans de visitar la Ciutat Sagrada de Machu Picchu, on voldria arribar fent el Camí Inca, i... Llavors Qamar va parar de sobte. Alguna cosa va fer que es quedara clavada gairebé a l'entrada del recinte Saqsaywaman. Tot era molt ràpid. Una veu. Un crit. Una frenada. El cor se li va accelerar encara més. Va tancar els ulls mentre esperava el tro sec d'un colp que podria significar el seu final. Va veure mentalment sa mare en un flaix rapidíssim. Entre les celles. Què estava passant? Es va precipitar tot tan espectacularment que una calor intensa li anava recurrent el cos, que suava com si estigueren en ple estiu del desert. Però no. Allò era el Perú, Cusco. I estaven a l'hivern. Algú escridassava des de l'interior d'un camionet que havia frenat just al costat de Qamar. Un home gros amb faccions clarament indígenes gesticulava exageradament, i en una llengua incomprendible s'adreçava a una dona indígena, que des l'altre costat de la carretera també es mostrava angoixada. No feia cas dels crits de l'home. Només tenia ulls per a mostrar-se feliç perquè la seua llama, una de les dues que portava agafades del ramal, després d'escapar-se-li i de creuar la carretera estava sana i estàlvia, molt prop de Qamar i del seu espant. La dona reia i continuava el seu camí. Qamar ja estava habituada als colors vistosos dels vestits, al seu feix penjat a l'esquena i al barret menut que a penes els tapava el cap i els deixa veure amb total claredat les dues trenetes de pèl atzabeja amb què solien pentinar-se. Qamar, ara, després d'haver obert els ulls, ja podia alenar. En tenia prou. Era el moment de retornar.

Des de la part més propera a la plaça d'Armes, mirava l'avinguda del Sol amb la contemplació d'una enamorada. Havia eixit a fer una volta matinera. Trànsit. De vehicles i de persones. Grups de turistes desitjant plasmar els moments en fotografies per desar en algun arxiu, en un racó de l'ordinador. S'adonava que devia fer fred per com passava la gent vestida. Era hivern, Qamar. S'ho havia de repetir una vegada i una altra perquè agost i hivern no casaven. Però sí. Era hivern. Era el Perú. L'Amèrica del Sud. I ella es trobava a Cusco. Perduda. Havia intentat endevinar la forma del puma en la ciutat conforme ho explicaven els guies. Però la idea de l'inca Patxacútec i del seu fill Túpac lupanqui, que durant vora cinquanta anys van intentar organitzar aquella vall com una ciutat, no resultava fàcil d'entendre. Cusco. Qosqo. El melic del món. La perla desitjada del conquistador castellà Pizarro. En el seu pensament sense cap referència, sense cap consol. Tenia clar que acabaria trobant alguna cosa, algun indici, alguna mostra. Encara que fóra per l'acció inexplicable d'Inti, el déu Sol dels Andes. No va apartar la mirada de l'ampla avinguda, però la ment se li perdia en els records amables. Com si assaborira un d'aquells *suspiros* dolços que havia tingut ocasió de tastar a la plaça de Tupac Amaru. S'estranyava de les màscares i carasses dels personatges que recorrien les desfilades del Cusco i la Festa de la Pachamama, la Mare Terra. Què significaven? Què pretenien explicar, simbolitzar amb les robes acolorides, amb els *chullos* multicolors, amb les carasses, amb unes danses que no entenia, tan diferents a les del seu país de l'Àfrica? I llavors una melodia de Bob Marley li va aparèixer en la ment. I això li anunciava un temps de desolació i tristor si no s'espavilava a moure's i a deixar-la córrer sense caure en ella. Per tant, va tornar a l'habitació de l'hotel per preparar-se la motxilla i abrigar-se ben bé amb un polar i una jaca. El dia s'anunciava de plenitud d'hivern, com mai no haguera imaginat que poguera passar en aquelles terres del sud. Al cap i a la fi, estava vivint a quasi quatre mil metres d'altitud. I els cims de l'Ausangate i del Pachatusan s'endevinaven nevats entre les boires del nou dia. «Vinga», va pensar, «és hora de començar el nou dia i d'esperar que comporte les notícies més esperades». Fins ara, ni un sol indici de res. Començava a inquietar-se, en certa manera. Sense desesperar. Però començant a considerar la possibilitat d'acudir a les autoritats del país com li havia suggerit el seu superior. Però ella no ho havia volgut fer. No trauré res de forment. És perdre el temps. I per això va fer el camí del turista i no el de l'investigador. Perquè les darreres notícies que tenien del cas havien vingut d'aquell grup de guàrdies que havia decidit quedar-se a fer vacances després de la missió a Bagua, en un racó del Perú. I era allà on feia ja uns quants anys va arribar l'expedició militar de la qual formava part. La missió va dur set homes a la zona.

Primer en van tornar tres. I un mes més tard, tres més que van contar una història increïble que havien viscut prop de Cusco. Només un fou el que no va deixar cap indici de res.

Vinga. És hora de marxar i de deixar de pensar tant. Va enfilarse a la furgona que esperava. Camí de la Vall Sagrada dels Inques van passar per la vora de Saqsaywaman i el cor se li va voltejar en recordar l'ensurt del dia anterior. La llama. La indígena. El camioner... ella. El dia es tancava. Es feia més gris conforme el camí s'enfilava amunt, ocult entre tanta verdor. A penes podia contemplar Cusco en la fondària de la vall quan el vehicle carregat de turistes tocava el cel en arribar al més alt del port i tot seguit, sense continuïtat, davallava serpentejant amb lentitud. En una de les revoltes el conductor va aturar-se per fer-los baixar. No entenien per què, si no s'hi veia res. I les veus que maleïen aquell conductor que els tenia a mitja muntanya gelant-se van anar esvaint-se mentre el sol aclaria la boira i deixava contemplar la magnificència del fang de la Vall Sagrada en tota l'esplendor. Sota els seus peus. Impressionava tanta bellesa recorreguda per un riu ample i alegre. El Vilcanota. Recte com un fil d'argent obrava la vall i retilava les cases d'un petit poblat anomenat Pisac. Pura quadrícula. Mera humilitat del viure. El conductor va cridar-los l'atenció sobre el seguit d'abancalaments perfectes i perfilats que s'amuntegaven en la costa de la muntanya d'enfront, darrere del poble de la vall. Inques. Novament els inques. I començava a contar-los velles històries dels quítxua que perduren en l'actualitat. Qamar se sentia plena i sentidament comunicant amb les paraules d'aquell home. Li encisava cada història. L'enganxava i es deixava portar. S'encuriosia i arribava a oblidar per què s'havia desplaçat fins a aquell país. Estava desitjant arribar a Pisac per escodriñar. Per sentir-se plenament present mentre aprenia de tot el que podria contemplar davant d'ella.

Un parell d'hores més tard, i amb la porta de darrere enganxada i oberta, arribaven al poble de Vilcanota. Qamar no va esperar les indicacions del conductor. S'apressava a endinsar-se cap al centre de Pisac quan va escoltar que tenien un màxim de tres hores per voltejar el mercat abans d'anar cap a Ollantaytambo. Una música estranya adobada de flautes i tabals li menjava l'atenció. No podia centrar-se en res més que no fóra el so que naixia de l'interior del poble. L'atreïa. Es va deixar portar, i travessant els estrets carrers obscurs, apanyats amb llambordes, va aparèixer a la plaça. Va sentir el cor com se li omplia dels colors tan forts i intensos que s'arrapaven a les parets i a les parades. Pintaven el terra, decoraven els cossos de les dones quítxua i arribaven a confondre els objectes. Qamar es marejava. Passejava entre les estretors de fruites escandalosament abel·lidores i el present li semblava tan fort que no podia atendre res en concret. No podia haver-hi cap tipus de calma. I encara, amb el soroll dels figurants d'una processó que barrejava novament els personatges de màscares i barrets amb les imatges cristianes d'algunes marededéus menudes i enlairades entre una multitud que tot ho acaparava. S'ofegava. Començava a sentir-se fustigada i que les muntanyes li rodaven el cap. Seria el mal de muntanya, el *soroche* dels inques? Tant hi feia. Li calia eixir d'aquell aldarull que se la menjava. Els cossos fregant-se els uns contra els altres, espentant-se, violentant-se i oprimint-se fins a l'inaguantable. Havia de fugir, i encara que desitjava travessar la plaça cap a un dels carrers, no va tenir més remei que deixar-se portar entre la gent, els colors, les olors i els sons de la música andina. No li agradaven les masses i havia anat a caure directament al rovell de l'ou. Havia d'eixir-se'n. Com fóra. Així que mentre era arrossegada per l'avanç de la glacera humana, va poder anar desplaçant-se

cap a un lateral. I en passar per la boca del carrer, no ho va dubtar. I a base d'espentes i pressions va escapar del lent avanç de la processó d'homes i dones de rostre marcadament indígena encaixats entre parades i gent. Quítxues? Màscares? Càntics? Danses? Què era, aquella barreja? Qamar va alenar. Estava marejada i necessitava espai per a ella. Així que va seguir el carrer San Francisco. Atabollat de personal, però amb lloc suficient per circular. Va deixar arrere el forn tradicional de Pisac mentre eixien els pans i els dolços i s'abocaven sobre les mans dels turistes. No. Avant. A mà dreta va passar l'argenteria més famosa del poble i de la cultura quítxua. I algú des de la porta li va estirar el braç perquè entrara a contemplar com feien penjolls i arracades amb el millor argent del món. Qamar es va soltar i va tirar endavant per aquell carrer estret. Alenar. Necessitava alenar. Respirar. S'agafava el coll amb ànsia. Com volent-se alliberar del pes que l'oprimia. El cel es descoloria a sobre d'ella. S'agafava a la paret. I també les pedres centenàries li van rodar el cap com un grapat de mosques. El món es girava a l'inrevés mentre escoltava una paraula al fons de la seua ment que es repetia una vegada i una altra: *soroche, soroche, soroche*. I una mena de silenci inexistent, dolç i intens es va apoderar de Qamar.

INCA 3

Era fosc. S'estava bé. Qamar havia perdut el coneixement i es trobava feliç en el moment que va obrir els ulls. I va estranyar-se del que l'envoltava. Per uns segons la seua ment va ser un gran dubte i va voler saber-ho tot. S'havia marejat. Un poc de mal de muntanya. De *soroche*. I una mica d'ansietat amb l'aldarull del mercat de la població del Vilcanota. Va nàixer del silenci de la inconsciència als càntics del «pago» que acabava d'encetar un «pagapu» amb la intenció de millorar el seu estat de salut. La cerimònia havia començat amb una imposició de mans sobre el seu cap i el recitat d'unes paraules en veu molt baixa. A penes havia obert els ulls i ja li havien amollat un beuratge entre els llavis que instintivament i amb la set del moment Qamar va engolir amb ganes per a perbocar-lo d'immediat i en una maror de colors, de fums estranys, de paraules desconegudes, de rates enormes recorrent el terra i de cranis i calaveres fumades que a penes va poder contemplar en la semiobscuritat d'aquell lloc.

Després d'uns minuts ben llargs, va tornar a ressorgir i es va despertar. Tenia el cap ple de records que li rebotaven com a flaixos. I no sabia per què. La mare a Tunis, remugant-li cada vegada que tornava tard. Es va veure fugaçment corrent amb Bob pel desert aquell any quan va passar la guerra sagnant a Líbia. La nit a la muntanya de Thor. Els sacerdots sacrificant la llama a Saqsaywaman i agafant els budells entre les mans.

Per què havia anat a aquell país? Ah sí! Bob... Tango... Havia de retrobar-lo després de tants anys. Al seu voltant una intensa llum blanca li feia entendre que l'havien canviada de lloc. Rates no! Rates no, per favor... I mentre volia obrir més els seus ulls negres, es va espantar i va saltar sobre la llitera. Un home amb una bata blanca va anar a agafar-la perquè continuara gitada.

—*Tranquila, señora. Tranquila. Eso no es nada. Se va a recuperar. Pero ahora échese, por favor*—aquell home no parlava. Era un càntic dolç i lent que l'obligava a calmar-se i a obeir-lo.

La infermera va ajudar-lo i va intentar que Qamar prenguera una mica d'aigua. Va ser el record de la poció que havien volgut donar-li. Olorar-la li va produir oix, i no en va voler.

—*Bueno, ya pasó todo*—va continuar el metge—. *En unos minutos podrá incorporarse. Nada grave. Unos mareos propios de la gente poco acostumbrada a estas alturas, y el tumulto en el que seguramente se vio envuelta al llegar al mercado de nuestra población. Es normal y nos sucede cada día. Gracias que la acogieron unos vecinos en su casa y que cuando se volvió a desmayar la trajeron al dispensario en contra de la opinión de los pagos... Ya sabe. Son nuestras tradiciones. Somos un pueblo en cierta manera orgulloso de su pasado.*

L'home somreia. Portava ulleres a mitjan nas i el color obscur de la pell i les faccions del rostre que Qamar mirava atentament delataven el seu origen indígena. On havia anat a parar? Realment era necessari tot allò només per trobar Bob? I si estiguera mort i per això era l'únic que no n'havia tornat? I si els comandaments d'allà tenien raó? I si les autoritats policials peruanes tenien raó? Però ningú havia trobat el seu cos! Ningú podia assegurar que havia perdut la vida. Sempre deien que la selva... ja se sap... ho devora tot i no deixa rastre. I si estava equivocada? Es van sentir ridícula. Dels pensaments i d'estar-hi gitada com una vella malalta. De sobte es va incorporar sense atendre més raons. O tirava endavant o ho deixava definitivament. I contra la voluntat del personal sanitari que l'havia atesa es va encabotar a abandonar el dispensari. Es va traure uns sols en forma de bitllet. Els va deixar sobre la llitera. Es va malvestir veloç i temerosa i forcejant contra tot i contra tots, va eixir de la sala a una mena de galeria interior, un desllunat. Va recordar el pare aquell dia que va decidir superar justament el que deia el metge. Les tradicions. Ella tenia molt clar que no es quedaria a casa per tenir cura de vells i nens. Havia estudiat. Havia obert la porta del coneixement i d'altres universos i li resultava impossible haver de tancar-la d'un colp. Necessitava més. Desitjava experimentar la vida. I quan ho va dir a casa, el pare s'hi va negar en redó. I la mare va callar. La família va amagar-la a casa. Li va venir el cap la nit que es va aixecar del rogle de dones en què sopava i sense res ni més va besar els germans menuts, va tocar el cap de la mare i va eixir-ne per no tornar. Ningú no va sospitar. Feia mesos que s'havia mostrat submissa i complaent amb la tradició. Acontentava així les aspiracions del pare. Ara era el moment.

I va mirar els quatre cantons del desllunat amb un cert espant que li feia figa les cames. Una de les portes estava oberta. Va voler entreveure un grup d'homes asseguts al voltant d'una taula. Parlaven. Els va ignorar i va posar la mirada a la porta que menava al carrer just quan el metge i la infermera li van eixir al darrere. Pisac se li obria al davant. Però alguna mena d'intuïció, de paraula remota, de visió incomprensible, la va obligar a tornar a mirar cap a la colla d'homes. Ara sí. Ara amb més cura i emoció va mirar-los els rostres. I es va aturar en el que no era de pell bruna, del qual no sobreixia un gran nas massís.

Va veure un jove. Un pèl rull obscur i abundós. Una mirada clara. Va contemplar dins d'ella una aventura al desert de Tunis anys arrere. I va intuir que era ell. Tot i el temps transcorregut. Les cames li van tremolar més fort i una emoció intensa, com una taca d'oli, se li va escampar per tots els porus de la pell i li va eriçonar el berrissol. Va fixar la seua mirada en els ulls negres d'aquell home jove i ell se la va trobar. Així va ser com van quedar embolicats entre si els camins dels seus ulls durant uns segons. I van romandre erts com la pedra. L'home jove va mantenir el seu posat seriós i al bell mig de la reunió, totalment absent, va plantar-se.

—Qamar? —i va anar cap a ella assegurant-se que tot li encaixava bé i que la mar de sensacions que experimentava al mos de l'estómac tenia raó de ser.

—Qamar! Ets tu, Qamar?

I ella no es va moure del desllunat. Incertesa i irrealitat. No era possible. Una pura xamba! No! No hi ha casualitats. Tot sorgeix per alguna cosa per a desaparèixer. I ara tenia davant d'ella Bob. Encara que no s'ho creguera.

Es van mirar. I davant de l'admiració dels homes de la reunió i dels sanitaris, es van agafar de les mans sense dir ni una sola paraula. Van tocar-se per a acabar prement-se en una abraçada passional i forta que confirmava les seues pròpies sensacions. El que havia de ser havia estat. I Bob, quan va obrir els ulls per tornar-la a mirar, va esclatar en un plor d'alegria que va contagiar Qamar. Novament la va estrènyer contra el seu muscle mentre li acaritava el pèl. Quina sensació més plena! Dues persones es retrobaven en un racó del món. Després d'anys que van experimentar una història d'amor al mig del desert, ara, a la *municipalidad* de Písaq, la Vall Sagrada dels Inques, Qamar havia aconseguit l'impossible. Tenia Bob al davant, i tot encaixava amb la naturalitat amb què el corredor es retroba a si mateix cada cop que entra vencedor a la línia d'arribada. Havia pagat la pena regirar els racons del Perú.

El capità Montoro, màxim comandament de la Guàrdia Civil del lloc de la ciutat de Maburg, va entrar al saló d'actes amb aire marcial, com toca a un oficial que va a adreçar-se als seus subordinats, els quals, quan ell va fer l'entrada, van aixecar-se a l'uníson. Tro de botes. Es va escoltar un soroll, una veu que l'anunciava, i tot seguit un silenci intimidant que només trencava el taconeig del capità i de la comitiva que l'acompanyava. Montoro contemplava marcial la formació perfecta que tenia davant de la seua mirada.

—Senyors! Poden seure! —va dir amb energia després d'haver pres possessió del faristol—. Seré molt breu perquè les circumstàncies ho exigeixen. I vull que aquest problema es resolga ja! Vostés duen molt poc de temps en el cos. La majoria encara tenen divuit o dinou anys. Són molt joves. Estan ben formats. És el moment ideal per a una missió com la que vaig a exposar-los. El Govern del Perú, en base a un conveni de col·laboració signat amb el nostre Govern, està reclamant la presència d'agents del nostre cos en missió d'investigació i defensa. Els fets que acaben d'ocórrer a la zona de Bagua i Bagua Grande, al departament de l'Amazones, han pillat la policia per sorpresa. Les conseqüències han estat un total de trenta-tres morts. D'ells, vint-i-tres han estat policies... quasi companys seus... El cos d'un encara no ha estat possible de localitzar. La col·laboració de la Guàrdia Civil s'efectuaria en el camp de la investigació dels fets i també en el control de la zona, si així es demana. Sempre acompanyant les forces d'ordre peruanes i sota el comandament d'elles en una acció anomenada *Operació Punxao*. I ningú no em preguntarà què vol significar aquesta paraula perquè no en tinc ni idea. El cos enviarà un destacament de policia secreta i un de soldats. Ací entren vostés. Necessitem sis voluntaris per dur endavant aquesta missió en nom de la nostra pàtria. És un acte solidari amb el poble peruà, la qual cosa encara honra més els agents que s'hi sumaran. Sergent. Demà de matí vull damunt de la meua taula els noms d'aquests sis voluntaris. L'honor personal de cadascun i el del cos serà la major satisfacció que pot tenir qualsevol membre de la Guàrdia Civil. Els detalls poden comentar-los amb el sergent. Senyors! Això és tot!

L'oficial va engrandir la seua rostre i envoltat pel seu seguici va abandonar la sala. Els presents s'havien aixecat enèrgicament. Pit fora. Estirats. Mirada al front. Quasi al sostre. No van moure ni un pèl fins que el sergent els va ordenar el descans. I aquest, ocupant el mateix faristol, va començar a donar detalls de l'operació. Eixida immediata en dos dies. Un mínim d'un mes al Perú. Allotjament en instal·lacions de la policia, complement per missió arriscada, etc.

Un dels joves que escoltava amb gran atenció les indicacions es va alçar quan el sergent li ho va indicar, i amb veu grossa i potent, va dir:

—Senyor! Vostè ha explicat ben bé els detalls de l'operació. I jo me n'he assabentat. Però no li he pogut escoltar exactament en què consisteix. O siga, què és exactament el que hi anem a fer?

El sergent va fer silenci. Va tòrcer els llavis.

—Soldat número setze! Tot allò que calia explicar-los s'ha exposat amb el màxim de detalls. Hem dit que a missió d'investigació i control de la zona. Sempre d'acompanyament a la policia peruana. Sí? Diga —el soldat tornava a demanar la paraula.

—Amb tots els respectes, senyor. Exactament què hem d'investigar i què hem de controlar?

El sergent es va sentir incòmode per la insistència.

—Soldat! Ja se li ha explicat tot. No insistesca. Si no li agrada no hi vaja. No s'obliga ningú. Però no em pregunte més sobre aquest aspecte. El capità Montoro li ha dit que tasques d'investigació. I de control de la zona si s'escau. De tots és ben sabuda la situació viscuda en les darreres setmanes en aquella zona selvàtica del Perú amb els indis wampís i awajun. Han pogut seguir les notícies. La resta és secret militar. Vostè és un soldat. Un guàrdia civil. I si no ho està encara, hauria d'acostumar-se a obeir sense qüestionar res!

INCA 5

Tango no va poder descansar massa bé a la nit. Rodava pel llit amunt i avall. Suava. Si aconseguia agafar el fil, el cap era una canxa on rebotava la paraula *Punxao*, *Punxao*, *Punxao*... S'inquietava. Li costava molt d'aconseguir l'estat de desconexió i relaxament necessaris per induir el son. Vivia en aquell pis compartit on s'havia pogut instal·lar amb altres residents. Va tenir molta sort. Va ser eixir del centre de menors i de

seguida va aconseguir un treball que li permetia una vida descansada sense haver de tornar a casa dels pares per a dependre d'ells. A més, que no tenia valor de retornar-hi després de tot el que hi havia passat. Haguera preferit ser bomber. Sí. Però no s'havia pogut preparar massa bé i no va passar les proves físiques. La vida militar, encara que fóra a la Guàrdia Civil, no estava malament. I a ell li omplia. La veritat era que les coses havien anat succeint molt de pressa. A un ritme poc habitual. De forma sobtada. Ràpida. Sense donar temps a un remull tranquil i assossegat. A penes acabava de complir els dinou anys. Havia tingut molta sort. Només que, amb els pares, havia decidit mantenir-se a distància. Se sentia avergonyit per tot el que ell havia provocat durant la seua... trasbalsada adolescència. I encara que desitjava tenir-los a prop, creia que no tenia dret a tornar a entrar en les seues vides com si res. Com si tot haguera estat normal. Normal! I què vol dir això de normal?

Dubtava. No dormia però dubtava. Li agradaria molt passar-se aquell mes al Perú. Ostres, tu! Conèixer la història dels inques que tan atractiva li havia resultat des de sempre. Allunyar-se un temps de la rutina diària... Eixir al món i menjar-se'l d'un mos! Trobar-se alguna xicona, i això i allò... Però a la vegada estava tan còmode al pis i a la feina, que...

Roda i volta, roda i volta sobre el llit, va acabar alçant-se abans que el sol apareguera sobre la ciutat de Maburg. A primera hora de l'inici de la jornada ja estava a la caserna. Tango va entrar uniformat de verd. Començava un nou dia. Però el primer que va fer va ser anar a cercar el sergent, el qual va haver d'esperar a la porta del seu despatx. I en veure'l que s'apropava pel corredor, es va quadrar davant d'ell cerimonialment. Tancant la figura amb un taconeig que va retronar pel corredor.

—A les vostres ordres, sergent! Es presenta el guàrdia civil número setze!

El sergent li va fer una mirada fugissera. Encara no hi havia ar-ribat que ja tenia un incordiant soldat esperant-lo amb algun problema segurament insignificant. Sense deixar de caminar. Avançava cap al seu despatx.

—Descanseu, soldat! Descanseu! Això que voldreu dir-me deurà ser tan important que no pot esperar que òbriga la porta i les finestres i d'alguna manera prenga possessió del meu lloc de treball! Ni que em pugui llevar les fotudes lleganyes dels ulls! Però va, digueu-me, digueu-me ja que no puc esperar!

—Senyor, vull presentar-me voluntari per a l'Operació Punxao!

El sergent va seure sense mirar-lo. Va regirar alguns papers com si volguera donar a entendre que estava reprenent alguna tasca pendent.

—N'esteu segur, soldat? O és un arranc de fantasia... aventurera? A penes porteu uns mesos i ja teniu ganes de volar!

—N'estic convençut, senyor!

—I què és el que us dóna un convenciment tan fort? Si es pot saber! —va preguntar el sergent mirant-lo directament als ulls.

Tango va mantenir el silenci uns segons. El temps es va fer allargar entre els dos. Ningú no va gosar de rompre l'instant. Pel cap de Tango van passar imatges del passat. Un jutge sentenciant-lo a viatjar a un país de l'Àfrica; la satisfacció personal acabant la darrera de les curses a peu a les quals estava acostumat a participar; els documentals sobre els inques que havia vist; les infinites pàgines web que havia visitat per abeurar-se sobre la història del poble inca i sobre el Perú... I el desig d'aventura, de provar noves realitats, d'experimentar...

—Crec... crec que no vull que em conten més coses de la vida dels altres. Ja en tinc el cap ple. Vull ser qui acompanye la meua vida. I això ho he de fer arriscant-me, provant...

El sergent el va escoltar. Va mantenir-li la mirada mentre Tango continuava plantat.

—Sap què, soldat? Coneixent un poc la seua història, crec que hauria d'estar molt agraït al jutge que li va oferir aquella oportunitat. No se'n parle més. Esteu en la llista de proposats. I, a més, amb l'informe favorable d'aquest sergent. Jo, en el vostre cas, m'afanyaria a fer la maleta. Us sembla bé?

Tango va sentir-se ple, eufòric. Va somriure la mirada del sergent. I donant-li les gràcies va eixir per la porta amb unes ganes enormes de viure. Li van faltar cames per telefonar companys, amics i familiars. Si tot anava com havien quedat en aquell despatx, en dos dies formaria part de l'Operació Punxao i volaria a través de l'Atlàntic cap a les misterioses terres del Perú. Amb el desig pletòric de conquerir terres i habitants, ciutats i paisatges. De conquerir-se a si mateix. De superar el pes que l'ancorava a un passat marejat i tèrbol.

El dia 12 de juny de 2009 el destacament de l'Operació Punxao, format per un capità, un sergent i sis soldats, arribava a Lima després d'unes nou hores de vol transatlàntic. Un vent fresc i humit recorria avingudes i carrers de la capital peruana. L'hivern estava a punt d'encetar-se i es notava en l'ambient.

A l'hotel, Tango i un dels companys van instal·lar-se en la que seria la seua cambra per una nit. L'endemà de bon matí l'equip eixiria cap al nord, cap al departament de l'Amazones per encetar al més aviat possible la tasca de suport investigador i de control a la policia nacional del país.

Tango semblava un xiquet. Estava emocionat. Durant el llarg vol havia devorat tot el que havia agafat de casa sobre la història dels pobles precolombins. Llibres, revistes, vídeos... A penes havia dormit, però se sentia amb una gran plenitud i tremendament content de poder contemplar Lima estenent-se als seus peus.

Sentia que alguna cosa li faltava. No va poder fer la seua rutina de gimnàs. L'hotel no posseïa aquestes instal·lacions. Però ell va improvisar. Flexions, abdominals, un poc de peses amb la butaca de la cambra, recolzat a la paret... i a sopar després d'una bona dutxa.

Tot convidava a un bon descans després d'un dia cansat, malgrat el soroll del trànsit de la ciutat que els arribava a través dels vidres de les finestres. Però Tango va preferir quedar-se a l'entrada de l'hotel. Assegut al sofà. Va veure un poc la televisió. Però s'avorria. Així que va posar-se a repassar la premsa. Va adonar-se que el seu entusiasme pel passat del país li havia impedit centrar-se en la missió que els havia dut a l'altra banda del món. Sí. Els ho havien explicat, però... Ara podia llegir-ho als periòdics i s'adonava per primera vegada de la importància dels fets ocorreguts a la Corba del Dimoni, a la carretera Fernando Belaúnde Terry («A qui se li ocorre posar nom a una carretera?», va pensar mentre llegia), prop de la ciutat de Bagua. I a l'estació número 6 de Petroperú, l'empresa petrolera, a la ciutat d'Imaza. Va sentir el pes de la gravetat dels disturbis i de la gran quantitat de morts que s'hi havien produït. Especialment de policies. El seu cor de seguida va situar-se a favor de la guàrdia nacional del país. Com havia estat possible que uns indígenes, sense estar armats, hagueren pogut matar tants policies? Com era possible que una persona, el major Bazán, haguera estat feta desaparèixer i a hores d'ara no se'n sabera res?

Tango va allargar-se una estona llarga de cara als diaris. Ell anava a personar-se als llocs dels fets encara calents i havia de saber tot el que hi havia ocorregut. I va llegir i rellegir. Però al remat la gana de dormir el va vèncer i se'n va pujar a l'habitació. L'endemà els esperava un trajecte infernal: quinze hores d'autobús fins al nord. Després unes vuit en 4x4 cap a l'interior de la selva. I encara tres més fins arribar a Port d'Imaza. Se sentia dolgut per tants policies morts. Com sempre. I a la vegada tenia un sabor agre en el pensament perquè intuïa que darrere de tots brollaven interessos particulars de concessions a mineries i petroleres. En contra dels territoris protegits, la terra dels indígenes. Ell era guàrdia civil, era militar, era policia i no li cabia al cap que es matara un defensor de l'ordre. Molt greus devien haver estat els fets perquè un policia acabara disparant contra la multitud. Aquests indians...

INCA 7

Durant un parell de setmanes, l'equip de guàrdies civils va participar de l'Operació Punxao al departament de l'Amazones. Tango estava una mica desil·lusionat. La seua actuació va limitar-se a la vigilància de determinats punts de la zona i a evitar que les comunitats indígenes tornaren a concentrar-se, a organitzar-se per a oferir resistència a la intervenció policial. Res no hi va ocórrer. Res no va alterar la vida d'un racó selvàtic del Perú com aquell. Si no fóra perquè els mitjans continuaven parlant dels fets i de la imputació d'un grapat d'indígenes, així com dels set processos judicials oberts, ningú no diria que feia uns dies allà s'havia assassinat tanta gent. Tango seguia el cas a través dels periòdics i de la televisió. Realment, des de la primera nit a l'hotel de Lima no havia volgut desentendre's d'aquella història. No obstant, el seu interès, allò que l'havia mogut a participar en l'operació, havia estat la possibilitat de conèixer ben a prop el món dels inques que tant l'havia encuriós. La ciutat de Cusco, considerada l'origen de l'Incanat, el Tawantinsuyo repartit en quatre grans territoris. Anomenada el melic del món. El gran puma dibuixat sobre la vall. El temple de Coricancha, del sol i de l'or. El temple de la serp o Amarocancha. Les runes de Saqsaywaman. I per damunt de tot, la muntanya vella i sagrada del Machu Picchu. No podia tornar a Maburg sense haver visitat totes aquestes joies misterioses dels quítxua. Sabia que hauria de viatjar cap al sud per poder contemplar els vestigis d'aquella magnífica civilització que tan sols havia perdurat un segle. I esperava tenir la seua oportunitat en acabar la missió i disposar d'alguns dies de vacances. Tal com els havien anunciat des del seu comandament. Durant aquells dies, Tango va expressar amb tant d'entusiasme el seu desig de visitar Cusco que tres dels membres de l'Operació Punxao van decidir d'acompanyar-lo. Els soldats números dinou, onze i noranta-u. O siga, els guàrdies Guaita i Cardús. Joves tots dos com Tango. Només el comandament, el capità Parcerisa, era el que tenia més edat de tots els qui se sumaren a l'aventura del sud, a l'aventura inca. Així que va dedicar el seu temps de descans

novament a llegir i a rellegir sobre aquella civilització. De tant en tant, com que no era recomanable eixir a córrer lliurement en aquell territori, inventava els seus exercicis de musculació a la caserna en què els havien allotjat mentre durava l'operació. En poques hores va fer-se una composició del que hauria de ser el viatge. Cusco. Visita a la ciutat i a la rodalia. Visita a la Vall Sagrada dels Inques. I deixarien quatre dies més per a arribar al Machu Picchu seguint el Camí de l'Inca a través dels Andes. Tango no veia cap atractiu per apropar-se a la ciutat sagrada com ho tenien programat per als turistes. No era interessant per a ell accedir en furgona a través de la Vall Sagrada fins a Ollantaytambo per tal d'agafar el tren que els conduiria seguint el riu Urubamba fins al destacament d'Aguas Calientes. Normalment els turistes hi passen la nit i l'endemà, de bon matí, agafen un dels petits busos que els menen per un camí en ziga-zaga a la ciutat per tal de veure-hi el trenc d'alba. No. Massa fàcil tot. I massa asèptic. Ells anirien seguint un dels Camins de l'Inca. Ja ho havia reservat. Caminarien durant quatre dies i dormirien tres nits a les muntanyes abans de conquerir Machu Picchu. D'aquesta manera tot seria més enèrgic. Més real.

Sobre el 4x4 que els havia de retornar a Bagua, Tango sentia la pluja abocar-se un dia més sobre la selva amazònica peruana. Era hivern a l'hemisferi sud. Imaginava que el viatge de tornada s'allargaria i resultaria complex per l'aigua. Per això el conductor els va citar a trenc d'alba. Amb idea de tenir el dia per davant. Tot el temps per poder eixir-se'n sans i estalvis de qualsevol incidència que pogueren tenir. I aquesta era una previsió necessària de totes. Seia al costat de la finestra. Els vuit membres de l'operació retornaven. El sergent i tres dels soldats del grup es quedarien a la ciutat de Lima. Els altres quatre, comptant amb el capità, viatjarien en avió fins a Cusco per gaudir de l'aventura que Tango havia previst il·lusionadament.

Va posar-se uns cascs. Necessitava escoltar un poc de música. Aïllar-se, però estant amb tots. Li era igual escoltar clàssica, La Gossa Sorda, Obrint Pas o un poc de mescla d'alguns discjòquei més o menys conegut. No es va parar ni a mirar. Va seleccionar el primer que va aparèixer a l'*smartphone*. Els comiats li resultaven poc agradables. Realment només hi havia estat quinze dies. No va tenir temps ni oportunitat de conèixer ningú amb proximitat. Però s'havia quedat penjat del paisatge. Ho sabia. I allunyar-se de la zona l'entristia tendrament. Va mirar-lo amb plenitud mentre sonava "La Polseguera", de La Gossa Sorda. Casualitats o no. El verd havia acabat omplint el seu pensament. Era com haver d'escoltar contínuament la seqüència minimalista d'un timbal indígena. No t'ho podies llevar del cap. El verd de la selva acabava sent igual per a una persona poc acostumada a aquell paisatge tan humit i dens.

Va desviar la mirada cap a ell mateix i es va contemplar el braç. L'havia recolzat sobre la goma que tancava el vidre de la finestra i amb la mà s'aguantava el cap. «Quin braó!», va pensar. Havia estat un jove normal. Mentre havia anat a l'institut s'interessava més per les xicones que per la seua musculatura. I també per altres coses que li provocaven una certa vergonya en recordar-les. Només volia festa, pujar al cotxe de la xicota, lluir pel poble, fardar amb els amics, fumar-se tot el que se li posava al davant i viure dels pares com un autèntic rei de casa. Les imatges sobre l'experiència amb els refugiats i tantes bones coses com va tenir l'oportunitat de viure en aquella terra se li creuaven contínuament. Com cada vegada que es notava de baixada. Les curses, les manifestacions, l'arribada de refugiats un dia darrere d'un altre, la muntanya de Thor... Tot li sorgia com una boira llunyana de la qual no es podia deslliurar. Recordava com en tornar es va aficionar molt a les curses. I eixia a córrer gairebé cada dia. I també quan va entrar a la Guàrdia Civil. Mesos abans, la necessitat que va tenir de preparar-se les proves físiques per poder optar a una plaça de bomber, que era el que realment desitjava, el va obligar a assistir diàriament al gimnàs. Allà va començar a passar hores i hores.

Havia d'aconseguir entrar al cos de bombers. Sabia que era difícil. Molt difícil. Però anava a per totes. Seguiria fil per randa les indicacions del seu preparador. Així va combinar el córrer amb el gimnàs, i la preparació d'altres proves amb els treballs que li anaven sorgint esporàdicament. Aquell braó que es mirava era el resultat de tot aquell esforç que el va dur a fracassar amb els bombers i a ser admés el primer de la llista en les proves per a la Guàrdia Civil. No havent entrat on ell volia, ja li era igual que fóra guàrdia civil, policia o soldat. Tango tornava a ser un altre. El canvi li havia exigít un augment muscular general del qual tenia cura cada dia. I que amb dinou anys, procurava que no l'absorbira ni l'obsessionara com per estar condicionat per la seua figura. Inevitablement ho estava, però. S'excusava dient-se que una persona que treballava en el control social i en control de l'ordre devia mostrar una figura que s'imposara, d'entrada, per la vista. I a la vegada una comprensió de totes les situacions que havia de viure que li fera rebaixar les reaccions de l'instint davant de manifestacions, les alteracions de l'ordre, els robatoris, els enfrontaments...

El viatge els va ocupar pràcticament el dia sencer. Van tenir sort en el trajecte de selva perquè els 4x4 van respondre molt bé a situacions dures en una pista que resultava molt complicada de seguir amb tanta aigua i tant de fang. Però la mestria i l'experiència del conductor van ser decisives a l'hora de superar aquella prova. I encara més, la tranquil·litat i serenitat que va demostrar cada vegada que el guàrdia Guaita llençava els seus comentaris en veu alta contra les habilitats del mateix conductor, queixant-se dels sotracs i de la lentitud.

L'entrada a la carretera a partir de Bagua els va semblar una pista del cel en què sobrevolaven més que no circulaven. Va ser temps per a descansar, seguir escoltant música i fins i tot fer alguna partideta de cartes davant d'un paisatge desèrtic que, com un fil, discorria paral·lel a l'Oceà Atlàntic.

INCA 9

Després de quinze llargs dies aïllats a la selva, la sang jove demanava una mica de diversió. La ciutat de Lima, on havien de romandre un parell de dies abans de volar cap a Cusco, els va donar l'oportunitat d'esplaiar-se en tots els sentits que van voler. L'endemà de l'arribada van allargar-se fins al centre després d'un descans que va perdurar fins al migdia.

Lima era un caos de trànsit i de gent. Una ciutat per al desordre. Calçades de llambordes. Edificis colonials amb finques d'habitatges. Decadència en alguns llocs i intent de modernització en altres. Potser als barris de negocis. Van recórrer els carrers més centrals després de dinar. Cercaven algun lloc on passar la vesprada de forma animada. Un poc de jugar a billar, a cartes, un poc de posar-se contents amb quatre cerveses i un molt de conèixer xicones que els alegraren la seua presència, perquè fins al moment no hi havien tingut cap oportunitat. I al remat ho van trobar. Una mena de sala de festes en una zona que es veia més moderna en relació amb el que havien contemplat fins ara. Ben bé no sabien on paraven. En quina part de la ciutat. Però això no els va preocupar massa. A cap dels set. Allà es van estacar a mitja vesprada. Poques llums. Fum. Coloraines que recordaven els estils d'unes altres èpoques. Gent que entrava i eixia. Tan diferent d'allà on la festa acompanya la nit! Van distreure's bevent, contemplat, ballant... Una mica de tot. Com en la vida. Una mica de tot. Les hores van anar passant i el nivell d'alegria va anar pujant. Havien entrat a totes les dones que tan sols els rodaven o els anaven de passada. La vergonya es va anar diluint amb l'alcohol. Així que encetar una conversa era fàcil i divertit. Però tancar-la perquè alguna d'elles no se'n volia saber res, o perquè apareixia algun acompanyant mosquejat, ja no resultava massa interessant. No obstant, la vesprada va transcórrer sense cap incident.

A poqueta nit ja portaven un nivell d'alegria elevat. Tot era un riure i un xerrar. Necessitaven canviar d'ambient. Eixir i respirar frescor intensa. I això van fer. Els era

igual anar a la dreta que a l'esquerra.

—Calleu, calleu! Xsst! —va fer el capità Parcerisa—. No ho sentiu?

—Jo només sent com si tinguera algú tocant-me el bombo dins del cap sense parar. Ah! I que no para! —va respondre un dels guàrdies.

—Calleu! És música!

—Sí! Té raó el capità! —va respondre el guàrdia Guaita.

—Guaita! Que no em digues capità quan no estem a la feina! No sé com t'ho he de dir!

—D'acord, d'acord, Parcerisa! No? Així millor! Casanova! Que te les enduies totes al pot, capità!

—Guaita! Una altra vegada? Un poc de respecte, que sóc l'oficial! On anem ara? Tocarien emocions més fortes, no?

—Parcerisa —va apuntar Tango—, conforme anem de carregats i sense saber ni on estem... Mireu! La gent va tota cap allà! Per què no hi anem nosaltres també?

Es van deixar portar. I cap on va tirar el soldat Tango van anar tots set. Les persones els avançaven com centelles. No s'entenia tanta pressa. La nit estava a punt d'abraçar la capital i encara tenien ganes de més marxa. Era prompte per a ells. Demà se separarien i desitjaven compartir les darreres hores. Conforme caminaven endavant, el carrer acabava sent ocupat pels vianants que impedièn la circulació. Era un impossible per al guàrdia que intentava facilitar el pas als vehicles. Era una vertadera massa que s'abocava a una enorme plaça quadrada presidida per la catedral de la ciutat. O almenys això els va semblar. Els espentaven per totes bandes. De seguida els demanaven disculpes en un espanyol amable i dolç. Però continuaven espentant-los i arrossegant-los cap a la maror de persones. Tango se sentia incòmode. Tan pressionat que va mirar els companys. Temia perdre'ls. No entenia com aquelles persones de pell bruna, de cabell descaradament negre i abundós, de poca alçada però de gran corpulència, podien dur-los com la fullaraca a mercè del vent. Estava tan incòmode que va començar a cridar contra tot just quan entraven per la cantonada a la plaça d'Armes. La seua veu s'ofegava en el batibull de sorolls i crits. Una música tètrica i pesada ressonava en els seus caps. I llavors van poder contemplar les andes d'una imatge religiosa que destacava per sobre dels caps d'aquella gentada peruana. Una processó! És una processó! Els pocs segons que Tango va necessitar per adonar-se del que l'envoltava van ser suficients perquè en girar el cap s'adonara que cadascun dels companys era engolit entre la gent de forma inevitable. Es va espantar. Va despertar de la modorra que li havia transmés tanta cervesa dolenta d'aquella sala de festes, i va pensar que estava vençut. No sabia on es trobava. Desconeixia el nom del barri on hi havia l'hotel. Ignorava el carrer. I s'esforçava per recordar-ne el nom sense èxit. Estava espantat quan just va sentir com una mà freda i desconeguda l'agafava pel muscle dret i se li engrapava com una arpa. La por el va envoltar. Què li ocorria? Què era allò que sentia? Es va girar com va poder i entre la gent va reconèixer el capità Parcerisa que l'agafava amb força. Amb tanta que després quan a l'hotel es dutxaria s'adonaria de la marca dels quatre dits sobre la seua carn. Mentre la imatge de la Santa Rosa de Lima era passejada per sobre dels caps de la massa, tots dos van aconseguir agafar-se ben fort. Per res del món se soltarien. Els altres es van perdre entre la multitud que participava de la processó, entre una intensa barreja de gent, olors, música, imatges, càntics i espentes. Van deixar-se arrossegar. A favor del corrent. No es pot anar en contra.

L'energia que fa falta per lluitar és enorme i normalment no s'aconsegueix eixir-se'n amb èxit. Amb les coses de la vida funciona igual. I amb els pensaments, encara més.

A poc a poc, el riu de gent va anar apartant-los cap a un costat de l'enorme plaça. Encara més, la nit ja havia pintat d'obscuritat el cel. Havien de provar d'acostar-se més a la vora per poder escapar de la massa. Un dolor agut, intens, va fer que Tango soltara un crit sobre els milers de caps. Un crit que ningú no podria escoltar en la maror de la processó. Es va girar instintivament i no va veure ningú que li cridara l'atenció entre tantes persones. Ningú no s'allunyava. Ningú no s'amagava entre la selva de cossos. Es va agafar el sotacoll. Cap a la part esquerra. I va pressionar amb la intenció de minvar el dolor. Als pocs segons, en sentir-la humida la va separar. El que sospitava. El roig escandalós de la sang li cobria el palmell. Algú l'havia ferit. I ben ferit. Ostres! Però qui? Va aixecar la mirada i entre espentes va anar a creuar-se amb els ulls fixos d'una senyora que se situava a uns cinquanta metres entre la multitud i el mirava descaradament mentre somreia. Es va preguntar si seria ella. I en tot cas, per què ho havia fet. En el temps que va tornar a comprovar si la ferida continuava sagnant-li, en aquest espai de temps que va apartar la connexió visual, la dona ja no estava quan va voler retrobar-la. O potser sí i ja no el mirava. Eren tots tan iguals. Vestien tots amb formes tan semblants...

El taxista recorria una de les grans avingudes de Lima infestades de cotxes de tota marca coneguda i per conèixer. Era impossible entendre com amb un trànsit tan dens el taxi no s'aturava més que davant del roig dels semàfors. Els vehicles fluïen, malgrat tot. Portaven com mitja hora. Tango i el capità Parcerisa es miraven asseguts al seient del darrere. Començaven a posar-se inquietos. Mitja hora de taxi sense parar i encara no arribem a l'hotel? Tango havia deixat el seu dolor aparcat de manera conscient. Estava nerviós. Tot el que havien viscut en les darreres hores era com una estranya pel·lícula. Com una irrealitat. I ara aquell taxista que no parava de xerrar i que els voltejava una vegada i una altra per una ciutat immensa i desconeguda els voldrà cobrar més del que havien pactat? Els voldrà portar a un lloc desconegut i ocult per furtar-los i pegar-los una bona pallissa? No era normal. Es miraven sense parlar. Ja ho feia l'home de sobra. Ell no recordava el nom de res. Però el capità Parcerisa li ho va dir ben clar. Hotel Conquistadores, zona de Barri de Miraflores, cap a la costa. *Ya lo conozco, señor. No se preocupe. Ahorita mismo les llevo.* I encara estaven arribant. De sobte, para. Ara baixa i ens esbocina i ens deixa en conill. Ho va fer en sec i sense dir res. Va obrir la porta ràpid i va abaixar davant de l'ansietat dels dos guàrdies. Alerta! Es van tornar a mirar i sense dir-se ni pruna es van entendre. A per ell! Els va obrir la porta i va desaparèixer. Van eixir amb la intenció de llençar-se-li al damunt. Però en guaitar al carrer, el capità Parcerisa va llegir un cartell lluminós que deia: Hotel Conquistadores.

Tango va recular sobre el seient. Confús com feia temps que no recordava. El cor li batejava com una granota boja sobre la vora del toll.

—Mira! Estem a l'hotel! El taxista ha complit i ens ha portat fins a l'hotel! Estàvem equivocats, Tango!

—*Está muy lejos esto, eh, señor*—va indicar-li Tango més relaxat i content.

—*De la Plaza de Armas a esta parte de Miraflores... bueno, entendemos que esto no es Miraflores, no más. Pero casi la media hora larga no se la quita nadie. Y hoy han tenido suerte. Esto es Lima, señor. ¡Casi diez millones de habitantes! Y puede que el doble de movilidad.*

«*Movilidad?* Què estava dient, aquell home?», va pensar Tango. No va voler preguntar-l'hi. Estava esgotat i volia gitar-se. El primer que va fer en entrar va ser preguntar pels seus companys. Tots hi havien arribat. Tots havien viscut una aventura semblant perduts entre la multitud. Però cap no havia estat agredit com li havia passat a Tango. El rostre de la dona se li va quedar gravat al pensament. El somriure, la mirada fixa en ell... Quan un té vora els vint anys les coses queden per ser recordades i no se'n van amb facilitat. Ell i el capità van visitar-los tots per comprovar que efectivament el grup estava sa i estalvi.

A la dutxa, Tango va sentir-se relaxat, confortat. La boira que li havien provocat les quatre cerveses que havia consumit se li havia esvaït. Però estava cansat. Va contemplar-se el cos a l'espill. Marcava músculs. Però un poc menys. Clar, això de no poder anar al gimnàs... Llavors es va veure la blaüra al muscle dret. Redéu el capità! Portaré els dits marcats bona cosa de temps. Llavors va detenir-se al sotacoll i es va tocar la ferida. Neta. Clara. No massa gran. Amb pausa, va adonar-se que era com mitja circumferència amb una mena de mànec en un costat. I tot, dins d'un cercle. No tenia ni idea del que era això ni del que podia significar. Però li havia quedat ben i ben marcada. Com si es tractara d'un tatuatge. Va agafar una maneta de rentar-se i amb un poc de gel va fregar-se suaument. Tenia ferida i li dolia. La zona es va pintar encara més

intensament de color rogenc. Però ja no sagnava, tot i que es podia contemplar clarament el tall des de l'espill. Què era allò? Per què li ho havien fet a ell? I què volia significar? Estava massa cansat com per a continuar fent-se preguntes. Normalment tenia dificultats per dormir i fàcilment es desvetllava. Però dins d'ell intuïa que passaria la nit tranquil·lament. Ni tan sols es va tapar la ferida. Es va posar una samarreta i es va tapar al llit. Al seu costat, el capità Parcerisa, amb qui compartia habitació, feia estona que dormia. Si tenia sort i no roncava massa, Tango també descansaria bé. L'endemà s'encetava l'aventura del Machu Picchu. El cor li trontollava en posar-se a imaginar. Els paisatges. El Camí Inca. L'aventura. La selva. Els animals. Tantes coses com havia vist en imatges. Feia temps que no se sentia tan excitat. Tan, tan, tan capgirat sobre ell mateix pensant en el que es disposava a viure amb els seus companys. Semblava com si el vertader motiu d'aquell viatge que tan sols feia un dia que havia acabat no haguera existit mai per a ell. Bagua quedava lluny. Gairebé en l'oblit.

Tango contemplava l'espineda muntanyenca des dels dotze mil metres d'alçada. Devia resultar íntimament atractiva. Tothom intentava abocar-se a les finestres. Tothom callava davant la magnitud que podien contemplar. L'avió del vol Lima-Cusco era la veu del silenci, l'atenció plena. La blancor dels nevats combinava amb un blau fosc, gèlid, quasi negre que recordava la fresca quan s'obria el congelador de casa. Els cims retallaven la línia dels núvols i els superaven imponentment. Eren els Andes. La major serralada del món, que s'estenien des d'Alaska fins a Terra de Foc, com si de la columna vertebral d'Amèrica es tractara.

El grup s'havia dividit. Aquell avió que s'endinsava cap al sud del Perú portava quatre dels set guàrdies civils de l'Operació Punxao. Els tres restants havien preferit retornar a Maburg al més aviat possible per gaudir allà de les dues setmanes de vacances.

—És immens! Quina sort tenim de poder contemplar les muntanyes des d'ací dalt! —va comentar el capità Parcerisa. El guàrdia Guaita, recolzant el cap sobre el seient, va tancar els ulls mentre quedava indiferent.

—Ui, sí! És meravellós! Joestic que no m'aguante! Esperem que a la ciutat on em porteu hi haja bon ambient, bona festa, bon menjar i... xicones —Guaita gesticulava sense separar les parpelles—. Xicones per a passar-ho bé! Com a mínim igual que ahir! Això de la processó va ser brutal! Eh, Cardús? —va respondre somrient i obrint a penes un dels ulls.

Parcerisa continuava mirant per la finestra per davant de Guaita, el qual, assegut al costat, preferia desentendre-se'n i intentar fer una becadeta. Cardús i Tango estaven davant d'ells. Els dos s'admiraven del paisatge abrupte.

—Sí, Guaita! Tens raó! Com era possible tanta gent... I com ens arrossegaven! No podies fugir! T'havies de deixar portar! M'agrada el que veig des d'ací dalt. Quan anirem al Machu Picchu jo també pujaré al Waina. Ara poques festes, Guaita. Anem al melic del món. No és així, Tango? —Cardús es va girar per mirar-li els ulls. Va fitar-li el senyal del sotacoll mig amagat per la costura de la samarreta que duia—. Ei! Què és això? —va dir-li posant l'índex sobre la ferida.

—Deixa-ho estar! —Tango li apartava el dit d'una manotada.

—Què és? —va preguntar el capità Parcerisa.

—Té una marca al coll! —matisava Cardús.

—Tango... és molt Tango. Alguna senyora de Lima, anit, a la sala... —ironitzava Guaita sense obrir els ulls.

—Tango! Què vol dir aquesta marca? —va preguntar-li el capità avançant-se sobre l'extrem del seient per apartar-li un poc la samarreta i veure-ho completament.

Va callar uns segons llargs i pesats. S'estava posant nerviós. Tots pendents d'ell. «Deixeu-me estar! No és res», pensava.

—No ho sé, capità.

—Deixa't de formalismes, ara. Estem de vacances i sóc un més com tu! Som els teus companys. Explica'ns això!

—Que no ho sé! —Tango es va tirar avant per apartar-se'n. Va girar-se per fitar-los. Sentia que no tenia ganes de parlar del tema. I a la vegada, que devia explicar-los alguna cosa. Va mirar al terra, va tornar a cercar-los amb els ulls—. Va! Està bé! Ahir, en la processó aquella, quan ens vam perdre els uns dels altres, Parcerisa va haver d'agafar-me del muscle per evitar que ens separaren. Em va agafar tan fort que em va deixar una marca. Poc després, jo no me n'havia adonat, vaig notar una punxada forta al coll. Instintivament, això que t'hi poses la mà, i en retirar-la m'adone que estava sagnant. A l'hotel, mentre em duxava vaig poder veure a l'espill que no era només una punxada. Era això. Com un tatuatge, com una marca, un símbol... No ho sé. Anit ho tenia en ferida. Aquest matí ja no estava tan roig. És una cosa estranya perquè se m'ha quedat gravada. I ja està. No cal donar-li més importància. Ja ha passat —però Tango, curt en les explicacions i en els detalls, va obviar la mirada de la dona entre la multitud. Va considerar que no calia dir tant.

—I no vas veure ningú? Res? —va preguntar-li Cardús mentre li mirava el símbol encerclat.

—No! I ja n'hi ha prou, que no és gens important! La cosa és que estem volant i a punt d'arribar a Cusco per passar uns dies meravellosos. O no, Guaita? I oblida't de festes i xicones. Anem a afartar-nos de pujar muntanyes i de contemplar l'antic imperi inca, el Tawantinsuio. Guaita! El Tawantinsuio! —Tango es va girar per sacsar-lo i provocar-lo. Encara que, en realitat, el que desitjava era desviar l'atenció de la seua persona.

INCA 12

—*¡La movilidad les espera, señores!* —va anunciar-los la recepcionista de l'hotel Siete Ventanas en entrar per la porta del carrer. El dia era gris i una pluja lleugera i com intermitent s'esplaiava sobre la ciutat de Cusco, entre blanca i marronosa, entre teules i balconades de fusta.

La *movilidad*. Una altra vegada. La *movilidad*. Ningú haguera dit que a l'agost hagueren d'anar amb polar i un impermeable. Increïble. Fora els esperava una furgona blanca a la qual el conductor va convidar-los a pujar. Estava clar. La *movilidad* era la mateixa furgona. Quan el taxista parlava de la *movilidad* la nit de Lima possiblement es

referia als vehicles que es desplaçaven per la ciutat. «Realment és mobilitat», pensava Tango. És allò que usem per a moure'ns. Estava bé. Li va venir al cap una altra paraula que els peruans usaven per a referir-se a l'aparcament de cotxes. «Playa». «Playa»? El tornava boig. On hi havia la relació?

L'empresa Exploradores acabava de ser contractada pels quatre amics per fer el Camí de l'Inca fins a Machu Picchu. Tango havia dedicat moltes nits d'insomni a cercar i cercar les diverses possibilitats per a la seua aventura. Sabia que era una de les millors opcions de Cusco. No van dubtar a contractar-la, malgrat el preu, que superava les previsions que s'havien fet. Quantes vegades més repetirien una aventura com aquella? No calia plantejar-se res més. Exploradores faria les gestions. De fet ja tenien la previsió, ja que al Santuari només podien accedir-hi unes cinc-centes persones al dia. I tres-centes d'elles eren els portadors que acompanyen les expedicions. L'empresa els va proposar d'eixir l'endemà mateix per fer la ruta. Tango no cabia en si mateix. Estava emocionat. La seua il·lusió estava a punt de complir-se. No era el seu estil esplaiar la seua alegria al voltant. Però en aquesta ocasió es va deixar portar amb els companys. Tot estava a punt, doncs. Podien dedicar la resta del matí a fer les compres necessàries, i després a visitar la ciutat de Cusco. Esperaven que almenys la vesprada fóra clara per poder admirar les sorpreses que els guardava la que va ser considerada el centre del món, l'origen de l'Incanat, el Tawantinsuio.

Tot i que Exploradores es feia càrrec fins i tot de l'avituellament, des del menjar fins a les tendes de campanya, ells van dedicar el matí a cercar aquelles coses que en un moment donat podien fer-los més fàcil la ruta.

La *movilidad* tornava a esperar-los a l'entrada de l'hotel poc després d'haver dinat. Guaita preferia quedar-s'hi. Que si no havia dormit bé. Que si estava cansat. Que si calia estar a punt per caminar tant l'endemà... Tango, Cardús i Parcerisa van adonar-se que estava decidit a quedar-se. Fora els estaven esperant. Així que van eixir de l'hotel. El carrer estava animat. Les llambordes feien que la circulació de vehicles resultara molesta, sorollosa. El sol feia algunes ullades entre uns núvols grisos, potents. Guaita va acompanyar-los, finalment. Al costat del vehicle un jove conductor els saludava i presentava la que devia ser la guia per fer el circuit turístic a la ciutat. Guaita es va quedar mocat a la porta de l'hotel. Aquella preciositat no podia ser la guia. Però ho era. I ell havia decidit quedar-se.

—Això... Que... Mireu! Que sabeu què? Ja dormirem a la nit, no? Espereu-me que vaig a per la motxilla i baixe!

Cusco els va mostrar tot allò que té a la vista del món, però que cal saber contemplar. Les indicacions de la guia els van ajudar molt a sentir-se encuriosits i atrets per una cultura que a penes va perdurar cent anys, que va ser sotmesa per un grapat de conquistadors espanyols al segle XVI, i que es va mostrar potentíssima, resultant encara avui un misteri en molts dels seus plantejaments. Van començar per Saqsaywaman, la fortalesa situada als afores de la ciutat del puma. Es van admirar de les enormes i obscures pedres que bastien els murs. De la finesa mostrada. I especialment, de l'encaix tan perfecte i ajustat que no deixava espai ni tan sols per al refugi dels insectes més menuts. La guia explicava amb tots els detalls les raons i perquè de cada lloc, de cada espai. Es va mostrar sempre atenta i segura de tot allò que explicava i del que responia a les preguntes del grup.

Van entrar novament a la ciutat. Carrer Hatun Rumiyoq. La guia va fer rogle amb els quatre. Els va advertir que amb la presència habitual de turistes, aquella zona s'havia convertit en un cau de carteristes. I que, per tant, que vigilaren el que portaven a les butxaques per evitar alguna sorpresa desagradable. Una xiqueta menuda, mocosa, vestida amb quatre draps i unes xancles, portava als braços un be blanc. A tothom li cridava l'atenció... Tango se li va apropar. Com que li feia amb la mà un gest, ell va entendre que volia que se li acostara. I ho va fer. La guia se'n va adonar. Va voler situar-se entre ell i la menuda. I quan ho va fer, algú que semblava una ombra esllavissant-se entre els turistes que entraven i eixien del carrer Hatun, li va prendre la bossa de mà. Parcerisa va veure la cara de sorpresa de la guia i va llençar-se a perseguir aquella mena d'ombra entre la multitud. Corria amb rapidesa. Més que córrer s'esvarava entre els turistes com una anguila al fang. Li duia uns quants metres al davant.

—Al lladre! Al lladre! —va dir. Només els seus companys van entendre'l i van seguir-lo apartant gent i més gent en aquell carrer estret.

Van intentar enxampar-lo aprofitant que s'havia quedat mig bloquejat entre un grup de turistes que escoltava i contemplava la famosa pedra dels dotze angles. El lladre va tornar-se a esmunyir. Ara submergint-se entre les cames per ressorgir uns metres més amunt. Justament va trencar per l'Inca Roca. I ells darrere. Guaita alenava més que ningú. Potser per estar més gros. Potser per posar més interès a recuperar la bossa de mà de la seua admirada guia peruana. El carrer va anar quedant-se més buit. Van poder veure més clarament com el lladre, amb la bossa, va entrar en una tenda d'artesanía a la porta de la qual un jove amb certa pinta de *hippie* intentava explicar a dos o tres turistes americans que en aquell mur els inques havien conjuntat les pedres de tal forma que es podia veure la figura d'un puma i d'una serp. Els quatre els van envoltar. Entraren a la botiga i remiraren fins que Parcerisa va alertar que fugia pel corral. Que estava saltant la paret. Tango va pensar que tard o d'hora hauria de saltar i aparèixer en algun dels carrers de la zona. Així que va dir a Guaita que l'acompanyara mentre Parcerisa i Cardús intentaven arribar al corral apartant-se dels objectes que els barraven el pas. I de la força potent de l'ama que els agafava una vegada i una altra amb uns braços ben dotats. Ells, però, eren l'ordre, el temor dels dolents, la guàrdia civil.

Quan Tango i Guaita van trencar cap al carrer Choqechaka, just darrere de la botiga, el lladre es va enfilar entre els cotxes cap a la Costera de San Blas que apareixia reblida de turistes que s'apartaven de les estretes voreres per poder circular amb certa comoditat. Baixaven cotxes. Les llambordes. Grosses llambordes. Circulaven turistes. El degoteig de pluja va anar convertint-se en una seguida. Els quatre van ajuntar-se novament darrere d'aquell lladre que ningú no gosava d'interceptar. Va arribar a la plaça de San Blas. Amagant-se entre les parades d'artesans que començaven a plegar per evitar la pluja. Allò era insuportable. De fet, Guaita va quedar-se alenat a la plaça. La costera havia pogut amb ell. I el lladre, ben àgil i disposat a no soltar la bossa per res, va tornar a agafar el mateix carrer per on havia pujat. A la cruïlla va haver de saltar per damunt d'un taxi per evitar l'embús que s'hi havia format entre vehicles i la *movilidad*. Va agafar el carrer Hatun Rumiyoq, on hi havia la famosa pedra incrustada en l'enorme mur, i es va embalar de forma que es va distanciar prou dels tres guàrdies. Llavors, ningú no s'explica com, el lladre va anar a estampar-se contra el terra. En la caiguda va llençar la bossa de mà de la guia. I llavors, entre unes quantes persones, el van poder aturar.

Quan van arribar Tango, Parcerisa i Cardús, la guia ja regirava la bossa i somreia

manifestant que no hi faltava res. Va telefonar a algun lloc i la policia local va acudir d'immediat per emportar-se el lladre. No hi va haver denúncia. Però Guaita, en arribar poc després i desencisat per haver-se perdut el final de la història, va dir:

—Podíeu haver-vos esperat que jo estiguera ací per a enxampar-lo, no? Vaja uns col·legues! Com ho heu fet?

Els altres es van mirar, van somriure i van aixecar els muscles.

—*Esto, pues... Fue muy fácil, señores. Le puse la zancadilla y se estampó contra los adoquines de esta maravillosa calle del centro histórico de Cusco. Bien. Y como ustedes, con la carrera en pos de mi hermoso bolso de mano, ya han visualizado el barrio de San Blas, será mejor que antes de que arrecie la lluvia y se cierre la noche visitemos el último monumento. No pueden dejar Cusco sin contemplar la belleza del Qoricancha! ¿Me siguen? Pues vamos.*

INCA 13

Passejar per la ciutat en aquelles hores es feia cada vegada més complicat. Els turistes eixien a passejar, els bars i les botigues estaven oberts amb clients que entraven i eixien, els xiquets havien acabat les classes... I per tant, el trànsit es multiplicava. I això dificultava el desplaçament. No obstant, la guia va considerar oportú recórrer alguns carrers estrets fins arribar a l'entrada del Convent de Santo Domingo. El recorregut pel seu interior va resultar poc interessant per a Tango. Més esglésies, sants i marededéus. «Els espanyols no feien altra cosa!», va pensar. Però quan ella els va portar a visitar les ruïnes sobre les quals havien assentat el convent, la cosa va canviar. Per a tots. Però especialment per a ell. No tant per tornar a contemplar l'encaix perfecte de les pedres dels murs, com per les històries que la guia anava contant. Allò l'encisava. Qoricancha, el temple del sol i de l'or. Perquè allà s'adorava el Sol com a un déu. I l'or era el metall associat a l'astre. En l'època d'esplendor inca al temple sols es podia accedir si la

persona estava en dejú. Havia d'entrar descalça, i com a mostra de màxima humilitat i de veneració al Sol calia que portara una càrrega al llom. Pachacútec, per tal de fer agraïment al déu Sol, a l'Inti, va crear la festa d'adoració que s'anomenava Inti Raymi. El dia del seu inici, l'Inca, el més poderós de tots els quítxues, era conduït a l'alça per una colla de persones des del temple Qoricancha fins a l'Aucaypata o la plaça central de la ciutat de Cusco, on començaven les cerimònies d'adoració. Els quatre estaven bocabadats amb aquella història que els semblava misteriosa i fantàstica. Encara que tenien noblesa i un poder centrat en l'Inca, els quítxues vivien com a col·lectivitat. El treball era repartit entre tots, inclosos els poderosos. I ningú no podia quedar sense tenir les seues necessitats cobertes. Tango mirava la guia i lligava les seues explicacions amb el que havia après de les seues investigacions. Era de veres, doncs, que els quítxues tenien un sistema social col·lectiu. Tot estava repartit entre tots. «Increïble», pensava. Després els va portar a una cambra amb unes finestres trapezoïdals. Allà, justament allà, es guardava el Punxao. I llavors encara es van alertar més. Punxao? Operació Punxao! La seua missió s'anomenava així. El motiu pel qual ells es trobaven al Perú rebia aquest nom. Es tractava del disc solar d'or d'uns quatre metres de diàmetre que representava justament el déu Sol. I que en aquella sala en la qual es trobaven se situava a sobre d'un sòcol que contenia els cors polvoritzats dels Sapes Inques. Sí. Dels tretze Sapes de la cultura inca, dels tretze poderosos. I que era l'objecte més sagrat del Tawantinsuyo. Tango anava relacionant amb els misteris que sobre aquesta cultura havia après. Era fascinant. Els quatre tenien l'atenció posada en la guia, encara que possiblement Guaita estiguera més pendent d'altres coses més... materials. Els Sapes! El déu Sol! Or a manta... tresors! Ella va indicar-los que el rastre del Punxao es va perdre cap al 1572, però que la llegenda el situa, juntament amb una enorme cadena daurada, als voltants d'un gran llac proper a Paititi, la ciutat desconeguda de l'Incanat. I que a hores d'ara ningú, ningú ni mai, no ha sabut localitzar. Existia Paititi, que també s'anomenava Quanyaxoai? Era una fantasia? Existia la cadena que la llegenda situa enfonsada en el llac? Això formava part de Q'eros o el gran secret dels inques que estava encara per desvetlar. Estava per desvetlar... Tango ho meditava. Ningú no havia trobat la ciutat. Les expedicions que l'havien cercada havien arribat a localitzar altres ciutats de l'Imperi. Entre elles Machu Picchu. Però Quanyaxoai ningú no sap per on para, per on començar a cercar-la. Aquella guia el va deixar ben impressionat. Si la cultura inca ja havia estat suficient com per motivar-lo a viatjar fins allà mitjançant l'Operació Punxao, amb les seues paraules havia quedat impactat, enganxat. Ostres, qui trobara el secret dels inques... quina sort! Tot un tresor. El Punxao, la ciutat, la cadena... Però sobretot el renom que obtindria i que constaria en tots els llibres d'història! Tango sabia que estava imaginant-se un impossible. Però se sentia tan bé!

La guia va acompanyar cadascun dels quatre guàrdies a una de les finestres trapezoïdals de l'estança. Els va posar encarats, mirant cap a l'exterior a través d'elles. Els va demanar que aproximaren el cap a l'interior de la finestra. Es van mirar entre si. Van fer alguns comentaris, suposicions, van mostrar algunes reticències... i la guia va insistir demanant que col·laboraren abans que aparegueren més visites i els impediren acabar el que estaven fent. Llavors, van procedir tal com els havia dit. Els va demanar silenci. I ella, posant-se en la mateixa posició davant de la seua finestra, va començar a parlar. Van quedar meravellats. S'escoltava claríssimament el que ella deia. I no perquè la veu vinguera per darrere ni ressonara a la cambra. Era com si ressortira de la mateixa

paret, de la mateixa pedra amb què havien bastit els murs de Qoricancha. No comprenien. No sabien què hi feia possible la facilitat amb què podien rebre les paraules que cadascun pronunciava encaixats a les finestres. I com si de xiquets es tractara, van estar-s'hi provant una vegada i una altra fins que l'aparició de més visitants els va fer pensar que era el moment de deixar pas a uns altres. I ells, encara capficats en aquella experiència, van anar abandonant el convent per l'eixida que conduïa a l'avinguda del Sol, on el trànsit s'atabalava, els turistes repassaven les amples voreres amunt i avall i els peruans oferien les seues artesanies en forma de *chullos*, barrets, mocadors i els més diversos menjars del país.

INCA 14

La nit va expandir-se sobre la Vall del Puma. Cusco es plegava sobre si mateix i la fosca portava altres personatges a la ciutat. La guia els va deixar a la mateixa avinguda del Sol desitjant-los una bona travessia fins arribar a Machu Picchu. Ells, amb ganes de festa, van sopar en un dels bars de la zona bohèmia de San Blas. I allà van quedar-se.

La plaça acollia novament paradetes i molta gent que feia rogles a les portes dels locals. L'ambient era agradable i no massa escandalós. Tot i que les diferents músiques s'abocaven a l'exterior i allà, entre els diàlegs de la gent, es barrejaven i decoraven el temps de tots els presents. No era fàcil lligar amb les dones de Cusco. Almenys ells ho intentaven i la cosa s'esvarava. No perquè ells no tingueren soltura i no foren llençats a establir converses, a convidar i a escoltar i xerrar. No. Per alguna raó, la dolçor de la seua parla semblava que quedava reservada per als moments més formals, per quan algú preguntava, demanava indicacions, necessitava ajuda per a moure's per al ciutat... Però poca cosa més. Per tant, tot i l'agradable ambient de San Blas, van anar decidint de tornar a l'hotel Siete Ventanas. Calia matinar. No massa. Però quedava molt per enllestir l'endemà al matí abans d'encetar el Camí de l'Inca. Ara no només guarnit per la il·lusió d'arribar a la Ciutat Sagrada de Machu Picchu, sinó per tot el manoll de llegendes i històries que la guia, l'admirada guia de Guaita, els havia exposat aquella vesprada.

—No puc dormir, Parcerisa —va exclamar Tango des del seu llit.

—És normal en tu, no? —Parcerisa responia gitat al seu i sense desatendre el mòbil que tenia a les mans.

—Sí, sí... Però tot el que hem vist i tot el que ens ha parlat aquesta dona m'ha deixat amb una inquietud al cos. Estic més nerviós que si haguera acabat de fer un *ironman*!

—No et calfes el cap. M'ha agradat molt tot el que deia. Però segurament hi ha molta fantasia. Ella ja ha dit que eren llegendes. La curiositat dels turistes s'ha de satisfer d'alguna manera!

—Vols dir? —va respondre-li Tango, sorprès—. Aleshores no et creus res del que ha dit! Doncs tu estaves també escoltant-la com si fóra una deessa!

—Sí, no ho negue, Parcerisa —va desatendre el telèfon i va meditar cada paraula—. Però tanta història de si el disc d'or estarà o no... que si Paititi existirà o no, que si la cadena... Què vols que et diga? Fantasies, Tango.

—De moment, no crec que penses que el Machu Picchu és una fantasia! O sí?

—No home, no! Això existeix! I ja veurem de quina manera és! Perquè del que jo he vist a la realitat... no sé. Però sí. Allò ho va descobrir un anglès. Hiram... no sé què més. El 1911 i de pura casualitat. Perquè la ciutat estava oculta sota la selva que li havia crescut al damunt amb els segles.

—Parcerisa, no està clar. Jo he llegit que en realitat Machu Picchu va ser descobert per un llaurador peruà. I que aquest va deixar una inscripció en una pedra del Temple de les Tres Finestres. Però que Birgham ho va ocultar perquè se'l reconeguera a ell. Quines coses. Tampoc això serà veritat?

—No ho sé, Tango. Però estàs posant-me nerviós. Així que tu, si no tens son, no dormes. Però jo vaig a descansar. Demà és el dia... No?

—Demà és el dia, Parcerisa. Demà! —va respondre Tango deixant perduda la mirada entre tots els dubtes que tenia instal·lats en la seua ment.

Es va fer realment complicat de descansar. El nerviosisme li feia bullir el cap. El cor li batejava com si desitjara prendre la iniciativa i eixir-se del cos. Un insistent mal de cap el va obligar a cercar alguna cosa en la farmaciola. Ben bé no sabia si era el nervi o bé que d'alguna manera estava afectant-li el *soroche*, el mal de muntanya. La meitat de la nit la va passar contemplant la roca contra la qual havien construït l'hotel en què estaven allotjats, i que configurava una de les parets de la seua cambra. Pensava. En la seua família. Els pares. Algun amic. Pocs més. Però els pares. Havia contactat amb ells alguna vegada des que havia arribat al Perú, però se sentia sol. Perquè ho havia decidit. Perquè no veia alternativa. Havia de tenir paciència. Les coses havien d'arribar en el seu moment. I ella ara sabia que era temps per a la solitud.

La *movilidad* de l'empresa Exploradores els esperava per començar el primer dels quatre dies de trajecte pel Camí Inca. Tango va alçar-se bé. No es notava cansat. Els símptomes de la nit li havien desaparegut i l'ànim l'espentava a preocupar-se pels companys i perquè tot anara bé des del primer minut. Semblaven col·legials. Tots vestits igual. La uniformitat era de la guàrdia civil, i això els configurava una certa sensació d'equip, d'unitat i de seguretat davant del que els envoltava. Un quítxua peculiar va entrar a l'hotel per apressar-los. Era baixet en comparança a ells. De pell obscura i nas ganxut sota el qual una barbeta li atorgava un caràcter de moltó, de boc. El pèl, negre, se l'havia deixat llarg i ara el duia nuat en forma de coa de cavall. Vestia amb una mena de ponxo gros. Parlava i parlava. Tango el va contemplar i en cap moment va intuir un deix de reminiscència dels antics quítxues. Totes les paraules eren per vendre's com el millor dels productes a uns turistes acabats d'arribar a la ciutat. Res de nou. Un guia més i xerraire. Encara que Tango potser no l'havia acabat de captar massa bé.

Exploradores els oferia un trajecte especial, poc habitual. Vuit portadors carregats conforme al màxim permés per la llei. Un guia. Un cuiner. Aliments. Tendes de

campanya. I tota mena de comoditats dins dels límits d'una ruta a peu per les muntanyes dels Andes. A més de la *movilidad*. O siga, un petit autobús des de Cusco fins a Piscacucho, des d'on començava l'aventura. I ja de tornada, des del Machu Picchu, microbús per baixar fins a Aguas Calientes. Dinar al millor hotel i bitllet de tren per retornar fins a Cusco. Un paquet complet. Car, però complet.

INCA 16

El Camí tradicional de l'Inca arrencava de la vora del riu Urubamba, a la Vall Sagrada dels Inques. Tot el grup hi va arribar en autobús després de visitar el poble més autèntic de la vall: Ollantaytambo. Travessat per l'única carretera que continuava a l'interior de la selva i on, segons la temporada, es formaven embussos monumentals. Ells no hi van trobar cap problema. El guia, en comptes de conduir-los a les construccions típiques dels inques que s'aixecaven al pla de la muntanya, els va dur a visitar una casa típica dels quítxua. Amb les mòxies, amb la dacsca, amb el foc encés, amb pis de terra, amb la *chicha*, l'altar... i la colleta de *cuys* passejant-se la casa. Els mateixos conillots d'Índia que després passarien al plat per a ser devorats.

Piscacucho era l'origen del Camí. El riu Vilcanota baixava cavaller, rebentant contra les pedres i les vores.

—*Señores, se acabó la comodidad para ustedes. Aquí, junto al río Urubamba, bajo el Nevado Verónica y cuando son las diez de la mañana más o menos, damos comienzo a la aventura. Pero no por el camino tradicional. Nosotros entraremos al parque siguiendo el río y las vías del tren. Porque fue por aquí por donde el señor Hiram Bingham se adentró en las montañas hasta descubrir la ciudad perdida de Machu Picchu. Basta de c h á c h a r a y v a m o s a l l á . Los portadores van delante a su ritmo. Ustedes y yo vamos detrás, siguiendo el camino del tren. Dejen. Dejen que los turistas al uso caminen por la vía que todo el mundo*

conoce. Nosotros buscamos otro acceso mucho más rico en todos los sentidos. Pero vayan con cuidado. Como el paisaje es tan verde y frondoso, no sea cosa que alguno de ustedes, conforme va vestido, se confunda con la maleza y se nos pierda. Es una broma, amigos. Entiéndanme. Vamos a estar juntos algunos días y mejor comenzar con humor, ¿no creen?

Es van mirar entre ells. Potser tenia raó i aquella roba era massa... oficial. Però no tenien cap altra cosa. I a més, estava bé començar l'aventura amb un pessiguet d'humor.

El matí va discórrer tranquil. Sempre a la vora del riu i per sobre de les travesses de la via. Els portadors s'avançaven amb la idea de disposar-ho tot per atendre'ns a l'hora del dinar. El guia, a qui el grup va acordar anomenar Cantinflas per la seua semblança, no va parar ni un moment de xerrar.

—Açò no es pot aguantar! Este nano no para ni un minut! I en sap, eh? A manta, de coses!

—Ja ho veig, ja —va respondre Tango al capità Parcerisa. Però deixa que ara s'entretenga amb Guaita. Si fan bona parella i tot!

Van riure de l'ocurrència. Cardús va anar quedant-se uns metres arrere. Potser tenia ganes d'anar a la seua. I entre el guia i Guaita al davant, i Cardús al darrere, Parcerisa i Tango.

—No hi ha manera que te'n vages de mi ni un minut! —li va dir amb ironia—. Què, Tango, com et va la vida de guàrdia civil? T'agrada? Era el que t'esperaves?

—I tant. Per a res! M'agrada molt! I aquest viatge ha estat fantàstic per a mi!

—I com és que vas voler entrar al cos? —Parcerisa es posava a nivell. No és que fóra un tronc de capità, però a la caserna Tango tampoc no l'havia sentit massa pròxim. S'estranyava d'aquell inici de conversa. I va decidir de seguir-li el joc.

—En realitat, jo no volia ser guàrdia civil. La meua idea, ja l'últim any a la residència de menors, era de fer-me bomber.

—Bomber! A veure, apagar focs, salvar vides, músculs, gimnàs, calendaris nus... xicones! —va matisar Parcerisa rient-se'n—. És broma, és broma. No em faces cas.

—És possible. De vegades pense que volia ser bomber per una sèrie de televisió que m'encisava. Però no vaig poder superar les proves físiques, no m'havia preparat bé. I va eixir l'opció de la guàrdia civil, i vaig provar. Vaig tenir sort!

—Sí. Perquè molta gent es va quedar al carrer. Però m'has dit alguna cosa d'una residència de menors.

—Bé. Molta gent ha viscut en aquestes residències i no passa res! —va respondre Tango una mica tens.

—I tant! No ho dic per res! Si no vols no em contes...

Va haver-hi un poc de silenci. Soroll d'aigua. Un pardal que xiula. El sol. El ventet suau i fresc. Les paraules de Guaita i Cantinflas. Cardús mirant el terra. Imatges mentals. Del Dimoni. Aquell psicòleg que el guiava al centre. Les converses, les discussions. El consell de no guardar-se res a l'interior perquè acaba podrint-se com una poma. Els missatges a l'ordinador.

—No, no! Si no m'importa contar-ho! Encara que trobe que és poc interessant. Vaig viure una temporada a una residència. Sí. O centre. Era com estar a la presó. En realitat, era una presó. Per a joves. Vaig fer alguna cosa dolenta... I ho vaig pagar. Ja està.

—Coses dolentes, si et serveix de consol, tots en fem. Però no tan dolentes com perquè el tanquen a un!

—Parcerisa... Eeeh... Sí que va ser dolenta. I no tinc ganes de recordar-ho. Ho sent
—Tango se sentia envaït pel seu company i va decidir tallar la conversa.

—D'acord, d'acord! Deixem-ho. Al cap i a la fi no ens coneixem de res! I quan açò acabe tornarem a Maburg i possiblement jo abandone la guàrdia civil i ja no ens veurem més! Maburg és una ciutat gran.

—I això?

—El meu sogre és un general de l'exèrcit de terra. Diu que ser guàrdia civil és per a gent amb poques expectatives. I que els homes que de veritat s'estimen aquesta vida estan a l'exèrcit. I ha menejat tots els fills perquè jo ara, amb vint-i-dos anys, entre a l'exèrcit com a oficial. I a la seua caserna. On has vist tu un capità amb vint-i dos anys? Tot perquè vol fer-me la vida impossible. La meua dona està prenyada. Esperem un fill. I ella vol estar prop de sa mare. I aleshores, el papa m'està fent la vida impossible perquè jo no vull entrar a l'exèrcit. M'agrada la guàrdia civil. Una de dues. O faig el que diu o l'envie a ell i a la seua filla a pastar fang. Però no pot ser. Jo me l'estime, la vull. Veus? No és tan difícil. Si només estires un fil i tot va eixint darrere enganxat! Si ella m'ho haguera dit amb temps, hauríem buscat una solució. No hauria tingut el nano. Som massa joves. Però quan va atrevir-se a insinuar-m'ho ja estava tot cuit. I jo sense assabentar-me. Què et sembla, Tango?

—No ho sé... O sí que ho sé. Em fa l'efecte que et van enganxar ben enganxat, el general i la filla! Déu! Estic cansat, eh. I això que és tot planet. Però anar xafant travesses i pendent d'apartar-te cada vegada que ve un trenet d'aquests.

Guaita va acabar desempallegant-se de Cantinflas. El va deixar sol i va esperar Tango i Parcerisa. Els tres pararen en sec fins que Cardús va arribar al seu tall. Ara sí que estaven junts. Ara sí que podien caminar i caminar... Contemplar el paisatge, la natura, els boscos i les ruïnes que acompanyaven el seu pas. Van dinar pel camí. Els portadors havien parat les taules i els havien fet unes bones racions de *sunyo lawa*, una mena de fesols cuinats.

No van parar més que el justet per prendre els aliments. La caminada es va reprendre de seguida. En un moment donat, van baixar unes escales picades en la pedra viva. Tocava creuar la passarel·la sobre el riu, i finalment entrar a un petit poble anomenat Chamana. Allà van visitar una altra ciutat inca. Puntituyo, on la construcció circular de l'adoració i les ofrenes s'havia bastit sobre una Waca o pedra sagrada que normalment solien aprofitar com a element de base.

Poc després, el campament els esperava en una mena de bancal pla. Els portadors els havien muntat les tendes i ja havien començat l'elaboració del sopar. Els procuraven totes les comoditats possibles en aquelles alçades. Fins i tot poder gaudir d'algun refresc enmig de la natura, després d'un dia de tant d'esforç.

—Mira, Cardús —va adreçar-se-li el capità. No el mirava, sinó que contemplava el paisatge—. Tant de verd m'arriba a ofendre. Em cansa. Nosaltres som mediterranis i açò és massa... massa imponent. Massa intens per als qui estem acostumats a un sol intens rebotant per les muntanyes i el mar. Un paisatge tan gran convida a reflexionar, a pensar. Has estat tot el dia callat! No deu ser que estàs penedit d'haver vingut?

—Jo? No! Ni de lluny! No passa res. No tingueu quimera de res!

—Segur que deus saber quantes pedres té el camí! Amb el cap catxo les hauràs pogut comptar totes! —Guaita es va mostrar incisiu.

—Pedres no, però trellats que heu dit tu i el Cantinflas, tots!

—Cardús es va sentir molest.

—No t'ofengues, Carduset, que no és per a tant! Si damunt que acabem de començar, que estem ací mig perduts a les muntanyes no podem fer una miqueta de broma, anem aviats!

—Tu a la teua, Guaita. Jo a la meua.

Tota la quietud dels Andes va escampar-se entre les ments dels quatre companys. Sols el repic d'alguna cassola que traginaven els portadors i la veu del guia trencaven la fosca i el gel que acabava d'instal·lar-se entre el grup. Feia fred però al ras s'estava bé. Tenien cadires. Una taula i un poc de beure i de picar. La llum del gas era suficient per poder-se veure bé i per poder notar que una mica de tensió havia aplanat entre el grup.

—Cardús, vulgues que no estàs estrany! Té raó Parcerisa. També és veritat que de vegades el capità es clava massa —exclamava Tango mentre creuaven les mirades—, i vol saber-ho tot.

—Aneu a gambar! Deixeu-me estar! —Cardús es va alçar i va endinsar-se en la fosca.

—Aquest nano és més estrany que els pebrassos en desembre! Allà a Bagua no s'ajuntava amb ningú. Jo no sé com li va pegar per venir. Ara, mentre estàvem tots i fins que ha començat aquesta història, s'havia portat! Au! Que vaja! —Guaita es va mostrar tan pla com de costum.

—Ara que ho dius, Tango. Ja que penses que sóc una mona escodrinyadora de la vida dels altres, jo sí que t'he contat per què estic ací. Tu no n'has dit ni pruna! Quan has parlat del centre has tancat la boca i avant! —va matisar Parcerisa. De fons se sentia esbufegar. Potser Cardús feia flexions. Potser es llevava tensions de damunt.

—Parcerisa! Ja m'estàs estirant la llengua una altra vegada!

—Però açò què és? Que anàveu confessant-vos pel camí mentre jo aguantava el pesat del Cantinflas? Mira la parelleta! Què és això d'un centre, Tango? Va, solta, que açò es posa interessant!

—Guaita, de vegades, podia arribar a cansar.

—No crec que la meua vida pugua ser tan interessant per ningú! Estem ací, perduts entre els cims més imponents d'una de les serralades més espectaculars de la Terra, a no sé quants metres d'altitud, gitant-nos en el sòl, enmig d'un espectacle natural que em talla l'alena, enmig de ruïnes i més ruïnes d'una cultura formidable, i l'única cosa que us interessa és el que jo vaig fer o deixar de fer?

—No, Tango. No sigues així! Ens interessa tot. Si no, no haguérem vingut. Per mi, quinze dies per ací significa estalviar-me dues setmanes d'aguantar el meu sogre. Et sembla poc? No dirà res, Guaita? Serà millor que cridem el Cantinflas i que ens conte alguna història d'aquestes de la cultura formidable, com diu Tango!

—Estàs tocant-me les pilotes ja, Parcerisa. I ací no ets capità! I tu, de què rius, Guaita? Et fa gràcia que em moleste? Ets més xafarder que aquest. Què esperes que et conte? Que vaig estar tancat en un reformatori? Que vaig estar en tractament psicològic? —Tango va començar a aixecar la veu. Començava a perdre la paciència—. Que era un macarra d'institut, un xulo i un racista? És això el que vols? —alguns dels portadors van adreçar-los la mirada encuriós des de la tenda on cuinaven—. Això és el que vols? És el que voleu? Doncs sí! És veritat! I encara més. Una nit que anava de merda fins al cul em vaig carregar una persona en un accident. I no en van ser dues perquè alguna cosa ho va impedir. Jo què sé! I tu preocupant-te si el teu sogre el posarà de militar ací o allà!

Van quedar-se muts quan ell va callar. Els portadors observaven ara fixament des de la porta de la tenda. El soroll del riu no va minvar ni un sol instant i el fred acampava cada vegada amb més força. Fins i tot Cardús va deixar l'obscuritat per a aproximar-se a la taula, encuriós pels crits que havia escoltat.

—No està malament, Tango! —el toc d'humor venia de Guaita.

—*No pasa nada, señores. Pueden seguir con su trabajo* —va cridar el mateix Guaita per tranquil·litzar l'expedició i especialment el guia, que s'apropava amb ganes d'assabentar-se de tot—. *No es necesario que vengan. Nos las apañamos solitos. Usted tampoco, señor guía. Gracias.*

I això va fer que una sensació de retorn a la normalitat s'assentara en les ments dels presents.

—Mira... —va dir després d'alena amb intensitat i de començar a retrobar la calma—. Fins i tot crec que m'ha vingut bé. Però he perdut els papers i... —Tango se sincerava.

—Sí que els has perdut, sí! —va afegir Parcerisa—. Però mira. Ja sabem una cosa més de tu! I segur que ací no s'acaba.

—No. Tens raó. Perquè vaig tenir molta sort i un jutge em va donar una oportunitat. La d'estalviar-me la presó quan acabara l'estada al centre. No ho tenia massa clar, però al remat vaig acceptar la seua proposta.

—I quina era? —va demanar Guaita.

—Doncs estar-me una setmana en un camp de refugiats al nord de l'Àfrica. I vaja si vaig anar! —parlava amb la mirada perduda. Fins ara ha estat el millor que he fet en aquesta vida. Mira com t'ho dic, capità!

—Mmm...! Alguna xicona... potser? —intuïa Parcerisa.

—Una princesa! Segur! Aquest té bona mà per a lligar! —va rematar Guaita.

—Una bona lliçó d'humilitat! —va sorprendre Cardús en soltar aquestes paraules.

Tango se'l va mirar un poc nerviós. Sentia la dolçoreta picant de l'emoció recurrent-li l'amplitud del pit. I va notar com els ulls desitjaven rebentar en llàgrimes. No sabia per què justament en aquell moment i davant dels companys. Va torcar-se els ulls

dissimuladament.

—Un poc de tot. Sí. Molta humilitat. Perquè n'hi havia pertot arreu. Un enamorament, també. D'una xicona que em va fer un home. I sobretot, una medicina tremenda, perquè començaren a desaparèixer molts dels fantasmes que m'habitaven i no em deixaven viure. Encara en tinc. Encara hauria de treballar molt per espantar-los. I prove de fer-ho. Al cap i a la fi, la gran majoria dels que acabem treballant com a militars fugim de moltes pors que ens tenen empresonats per dins. I creiem que ací serem tan forts que no podran amb nosaltres. L'única cosa que fem és enfonsar-nos més i més. I perquè no es note com estem de reprimits i d'emporuguits, passem temps i temps al gimnàs a fer músculs amb la intenció de provocar la por en els altres. Ens agrada manar i imposar-nos. Aterrorir... O no? En el fons som uns temorosos, uns covards. I si no, mireu-vos, mireu-vos. Vosaltres igual com jo.

Algú va voler contestar-li. Però va callar. Va admetre. Els havia deixat muts. Pensant. Guaita va voler retrucar-li. Un altre intent fallit. Cardús va seure a la taula per tornar-se novament silenciós. I Parcerisa va somriure. El va contemplar, li va posar la mà al muscle, i girant-se a la tenda de la cuina, va exclamar:

—*¡A ver, señores! ¿Cómo tenemos la cena? ¡Nos morimos de ham-bre! ¡Tenemos muchos fantasmas sentados en la mesa para comer!*

—Venga, ¡vamos! ¡Ándele! Señores, que nos espera Machu Picchu! Ya, quítense la bolsa de dormir y salgan para tomar el desayuno. ¡Venga, venga!

El guia els apressava. Devia ser de bon dematí. El fred convidava a no eixir del sac i a quedar-se una estona més. No tant per dormir com per estar-se fet un pilot i ben calent. Però el guia no pensava deixar-los estar, així que va començar a cantar i a saccar-los les tendes fent l'efecte que anaven a desmuntar-les ja. Els quatre van eixir-ne com una fona. Mig despullats i amb la roba a les mans. Els portadors reien de la broma. I ells provaven de vestir-se. El guia els animava. En passar pel costat de Tango s'hi va parar, atret per alguna cosa. Va alçar la mirada al coll i li va posar els dits sobre la pell.

—¿Dónde se hizo esto, señor? —va preguntar-li seriós.

—No me lo hice. Me lo hicieron. La noche que pasamos en Lima, justamente.

—¿Y cómo fue, señor?

—Pues nada. Fuimos de fiesta todos los amigos a una sala en un barrio céntrico. A la salida vimos que la gente se daba prisa por acercarse a la Plaza de Armas. Nosotros decidimos seguirles. Y sin darnos cuenta, nos quedamos aislados en medio de la multitud. Separados los unos de los otros. Excepto el capitán y yo. En un momento dado sentí como un pellizco doloroso en el cuello y al llevarme la mano me di cuenta de que sangraba. Por la noche, en el hotel, limpié la herida y comprobé que se me quedaba una figura. Como un tatuaje. Suena increíble, ¿verdad? Pues así fue como me sucedió.

—¡Ah! ¡Qué raro! Es la primera vez que lo veo en un extranjero. Algunos quechuas de muy al interior sí que lo suelen llevar. Pocos tal vez. Pero nunca un extranjero. En cambio, usted...

—¿Yo qué?

—Nada, señor. No se moleste. Pero es poco habitual. ¿Sabe usted qué significa?

—Pues claro que no. ¿Cómo lo voy a saber si no soy de aquí?

—Claro, claro. Lleva razón. Esto, pues, se trata de un Tumi. Sí. De un cuchillo sagrado de los incas. ¿Ve usted? La parte redondeada es la que utilizaban para hacer los sacrificios en las ceremonias de adoración al Inti, al Sol. También a los Apus, las montañas. Ya sabe... Estas cosas que dicen que hicieron nuestros antepasados.

—¿Y tengo que preocuparme por ello? —va afegir Tango

—No lo creo, señor. Solo que no se entiende que alguien le hiciera esto aprovechando el tumulto de una fiesta y en medio de la calle. ¿No notó nada especial?

—¿Cómo qué? —va preguntar Tango. Els quatre estaven pendants de la conversa.

—Alguien corriendo, escondiéndose... ¡qué sé yo!

—No. Solo una mujer. A cierta distancia. Se me quedó mirando y luego desapareció. Pero...

—Una mujer. Interesante... ¡Eso debe indicar que ha sido usted seleccionado para que las mejores hembras del país sepan que... usted está disponible! —va comentar amb ironia.

El guia va riure les seues pròpies paraules. I va contagiar Guaita. I Parcerisa. Tango, en canvi, es va quedar seriós.

—No se preocupe, señor. No creo que tenga demasiada importancia a pesar de todo. Ya tiene un buen recuerdo que llevarse a su tierra. ¿Desayunamos?

I van desdejunar amb força. Al davant, una travessia de vora vuit hores. Sense massa desnivell, però suficient com per posar-los a prova les seues forces.

Més ruïnes. Patallaqta, Llactapata... Ciudatelles, terrasses i més terrasses que els

recordaven l'interior del seu país, on la mà sàvia dels antics habitants de les muntanyes havia configurat un paisatge molt semblant al que podien contemplar des del mirador mateix de Patallaqta, a uns 3.500 metres d'altitud. Si no tan perfectes com aquests, les del seu país molt treballades per poder plantar oliveres i ametlers fins al caramull de les muntanyes. Encara a hores d'ara, en l'època de la tecnologia, els marges eren mantinguts per especialistes en aquesta mena de construccions de parets inclinades. Allà per evitar que l'aigua de la pluja s'emporti la terra, i ací al Perú, per evitar que els freqüents terratrèmols les malbaraten.

Escales, graons de pedra viva, senders perfectes per on els antics quítxues es comunicaven amb la ciutat de Cusco. Ara eren el motiu perquè els turistes experimentaren si més no uns dies de contacte amb la natura. I també amb ells mateixos. Amb silencis i pensaments. Fantasmes novament.

Cardús continuava tancat i reservat. S'entretenia contemplant i fotografiant les orquídiades que apareixien a les vores de la senda. El guia es va cansar de cridar-lo perquè no s'entenguera. Havien d'avançar per poder arribar a l'hora al campament. Si no, potser la nit els podria tancar el pas. Però Cardús continuava al seu aire.

Unes quantes hores de caminar, de vegades prop del tren, de vegades cap amunt, i després d'haver entrat oficialment a l'àrea de protecció del Santuari del Machu Picchu, van arrecerar-se a la vora d'unes caigudes d'aigua. El racó era espectacular. Allà mateix, els portadors els esperaven per dinar. Conforme van arribar els tres primers, els hi van servir. Més tard ho va fer Cardús amb el seu silenci insistent que començava a posar nerviós el mateix guia.

—*Señor, no debe usted retrasarse más. Porque, si no, el grupo tampoco avanza lo suficiente y existe un peligro. Que nos coja la noche en el camino. No. No nos vamos a perder. Pero para la gran mayoría de turistas no resulta agradable caminar en lo desconocido sin saber qué pueden encontrarse. Por favor, no se demore más. Se lo pido.*

Cardús ni tan sols el mirava mentre parlava. Va llevar-se la motxilla, es va desfer del polar i va seure a remirar-se les fotos de la càmera. Indiferent. Parcerisa se li va posar al davant. Plantat. Amb ganes de dir-li quatre coses ben dites. Estava cansat d'ell i de l'actitud que havia pres des de feia dos dies.

—Es pot saber a tu què et passa? No t'estan dient que no et quedes darrere, que si no per culpa teua arribarem de nit al campament?

Cardús, mostrant-se indiferent, tampoc no va mirar Parcerisa. I aquest, sota la mirada fixa dels companys i el reüll dels portadors, d'una manotada li va llevar el barret del cap.

—Que no em sents o què? A tu què et passa, hòstia? Si no tenies ganes de venir, per a què et vas apuntar? —el capità cridava.

Llavors Cardús va deixar la càmera sobre la motxilla. Lentament, per protegir-la. La resta podien captar la seua respiració profunda i sorollosa. Devia estar alterat, nerviós. I efectivament, encara no havia soltat la càmera que es va alçar rabent contra Parcerisa, i com un bou el va tirar al terra al caure-li al damunt. Estava com embogit. Feia uns crits de ràbia amb tanta força que la cara se li va fer roja completament. Però què li passava? Si durant la missió havia estat tan bé! I a Lima va participar amb ells amb normalitat. Ara què li estava succeint? La resta es va aixecar per separar-lo de Parcerisa i evitar que aquest, amb la seua força, es retornara.

—Hosti tu! Mira la mòmia! Com se li ha tirat! —va comentar Guaita.

El van apartar del rogle. La natura continuava el seu camí. El sol resplendia sobre

aquella vall inca. L'aigua queia indiferent. I els animals seguien la seua cerca de menjar i la lluita per no ser devorats. No massa lluny es podien contemplar algunes llames ascendint cap a les parts nevades de les grans muntanyes. I mentrestant Cardús i Parcerisa, cadascun per un costat, respiraven per retrobar la normalitat i calmar els interiors.

Tango va estar-se amb Cardús. Silenciat. Esperant. Els portadors s'estaven inquiets.

—Si tu m'hagueres conegut... —va dir-li finalment sense mirar-lo. Silenci.

—Si tu m'hagueres conegut, Cardús, quan jo tenia quinze o setze anys... Diries que aquell no era jo. Però sí que ho era. I tant que ho era. Anit no volia parlar i aquests em van estirar tant la llengua que ho vaig amollar tot. Au! Uns quants més que saben el pitjor de mi!

—No continues, nano! No necessite cap sermó. I ara encara menys! —finalment, Cardús connectava amb algú encara que fóra de manera agra i dolguda.

—No m'agraden els sermons. I me n'han fet a manta! Almenys has parlat, Cardús. Jo, de psicologia poc. Però hi ha un cuc que et rosega per dins des de fa uns dies. I això està començant a afectar-nos a tots.

—Doncs no et preocupes. Ara mateix agafe la motxilla i me'n torne cap avall. I tots contents!

—Clar. I tots contents. I tots cabrejats i de mala beta. Uns cap a dalt, i tu, sol cap a arrere. No, home no! D'això res! Ací hem vingut els quatre a viure aquesta aventura i anem a acabar-la junts. Veges com t'ho fas!

—Se me'n fot la teua aventura, aquests que es pensen que són els amos del món, i fins i tot aquest país de merda! —Cardús mirava al terra fixament. Continuava dolgut. Rebentat.

—Si et serveix d'alguna cosa, això que se t'ha entravessat des de fa alguns dies entre el pit i l'esquena ho has d'amollar. Com vulgues. T'apartes a un costat i crides fins que et quedes sense alè; t'agafes la motxilla i comences a fotre-li castanyes; escrius un llibre; puges i baixes la muntanya i ho cremes tot. O si vols, li ho contes al Cantinflas que t'escoltarà i no s'assabentarà de res! —això va provocar un lleu somriure en Cardús—. Però solta-ho ja i estigues en la festa. En la nostra festa. Són les nostres vacances i hem vingut per gaudir-les. Tu n'eres part igual com els altres. I ja vas poder comprovar ahir que tots portem la nostra càrrega al llom. Uns dies la suportem, i altres... rebentariem contra Cardús o contra qualsevol cosa que es posara al davant. Com tu vulgues, però no t'esperarem més. I si quan arribes ja hem menjat, cap dels portadors et donarà res. No pot ser de cap altra manera. Som un equip.

Tango va alçar-se. Li va fer una palmada a l'esquena i el va deixar sol. Cada passa més sol i amb ell mateix. La resta començava a dinar. Cardús no s'hi va apropar, però quan la colla va reprendre el camí ell els va seguir, a distància, on podia sentir-se segur.

Llullucha Bamba els acollia a les portes de la nit. Si bé durant el dia la sensació era de calor, la d'un sol fort i intens, això canviava amb el capvespre. Per tant, calia sopar prompte, endreçar-ho tot i descansar a l'interior de les tendes per arrecerar-se del fred. Una bona foguera els haguera ajudat a escalfar-se abans de dormir. Però fer foc era impossible. El guia ho recordava una vegada i una altra. Ni tan sols fumar.

Van sopar com la nit anterior. Després d'unes hores de caminar sense aturar-se, qualsevol menjar es troba bo. I més si n'hi ha en quantitat suficient. Per a Guaita mai n'era prou. Però realment els portadors s'esforçaven en la seua tasca i complien amb escreix amb el que era la seua tasca logística.

Aquella nit la cansera els havia dominat. Tenien fam. Tot estava enllestit, així que van deixar la càrrega a les tendes i van seure a taula. No van esperar Cardús. També era cert que no es va retardar tant. Mentre els tres menjaven i conversaven sobre les coses del dia, ell s'hi va apropar.

—No cal que calleu. Jo també sóc del grup. I vaig a sopar amb el grup.

Li van fer lloc. Van servir-se el sopar que els portadors els hi havien preparat. Per consideració als turistes i per costum, preferien menjar a la tenda de la cuina. I el guia ho feia amb ells perquè aprofitaven per refer l'organització i enllestir l'endemà. Els tres van reprendre la conversa mentre menjaven.

—A mi m'han sobrat les dones des que tenia dotze anys. He sigut molt precoç, jo! —deia Guaita davant del somriure dels altres dos. I ara no estic amb cap, però sempre hi ha alguna cosa. Encara que siga per passar l'estona. Ja m'enteneu!

—Clar, clar que t'entendem, Guaita —li deia sorneguer Tango, tot i que tenia la mirada pendent de Cardús.

—L'última no fa ni un mes que la vaig despatxar de casa, mira si em posava dels nervis! Aquell dia que jo vaig arribar...

—Perdoneu-me! —va soltar Cardús mirant els companys. Els tres el van mirar en silenci—. Perdoneu-me, he dit. Volia dir-vos... Volia dir que... No m'he portat bé i vosaltres no teniu la culpa de res. Ho sent, capità. Això és —vergonya, temor...

—T'escoltem —li va respondre Parcerisa.

—No! Ja està! Ja ho he dit dues vegades i no pense dir-ho més!

—No! No està, Cardús! Esperem que ens contes el que et passa perquè així podrem acabar el viatge junts i en pau. Així que amolla el que vulgues dir —va insistir Parcerisa.

Silenci. Cardús va prémer el morro mentre el mirava. Tango i Guaita esperaven, desviant la mirada, que s'alçara i se'n anara. Però no ho va fer, tot i que la intenció va ser manifesta. Va mirar Tango.

—No patesques, home. Tots hem tingut les nostres històries amb alguna xicona. Bé, volia dir gairebé tots —va afegir Tango un poc burleta—. Mira Guaita! Tan precoç i ara... ara passa la mà per la paret!

Es trencava el gel una vegada més i la tensió es difuminava amb el comentari. S'apreciava com Cardús alenava amb intensitat i tornava a posar-se seriós.

—No serà per a tant —va dir-li Parcerisa posant-se a fardar—. Si vols, jo t'explique el que pense que t'ha passat. Està mal que ho diga, però a mi també em van fer el mateix. Però no ho heu de contar a ningú! Ei, que jo tinc molt bona fama entre les dones!

—De què parles, capità? —va preguntar-li Guaita desconcertat.

—Que de què parle? Que aquest ximple de Cardús està penjat per una xicona. Se l'ha deixada allà i aquella no ha tardat ni una setmana a anar-se'n amb un altre! O no? —va respondre mirant-lo.

Cardús s'estava encenent una altra vegada. I Tango, per evitar que es repetira el que havia ocorregut a migdia, va posar-se davant d'ell.

—Ets un poc bast, tu, eh! Com diria Guaita, ets com un bomber. No dels que apaguen foc, sinó d'aquells que tiren la bomba i ja t'apanyaràs! Hauries de ser una miqueta més mirat, capità! I tu, Cardús, estem ací esperant escoltar-te d'una vegada... si vols!

I Cardús va alenar. I alçant el cap amb els ulls mig oberts, va mirar Tango.

—Si ben pensat... Parcerisa té raó. Ho ha dit tal com ha passat. Me'n vaig assabentar el mateix matí que vam eixir de Cusco per començar aquesta història. Li vaig telefonar. La vaig trobar estranya. Com si no tinguera ganes de parlar. Que no arribava a agafar l'autobús, em va dir. Jo la vaig apretar de comptes i no va tardar ni un minut a dir-me que... que... que s'havia enamorat d'un altre! Que li sabia molt greu, que si jo estava bé, que no patira, que quan tornara ho podríem parlar tranquil·lament... Parlar? De què hem de parlar? De com s'ho fa amb un altre mentre joestic ací pujant pedres i fent el borinot per aquestes muntanyes?

—Benvingut al club, Cardús! —va dir-li Parcerisa.

—A tu no t'han enganyat, capità!

—A mi trobe que no. La veritat és que no ho sé. Ara que ho dius, li ho hauria de preguntar. Però tinc un sogre que fa de mi el que vol. A canvi, jo visc bé. Massa bé.

—I tu pots pagar... aquest preu?

—No m'importa! Jo visc com un rei. I les hores que passe a la caserna quasi ningú mana de mi. Més que els comandaments. Una vida regalada. Autènticament regalada!

—Si t'apanya! —li va respondre Cardús. Jo no donaria la meua vida a canvi del teu benestar. Què tindrà aquell tio que no tinga jo! Què li donarà?

—Pensa-ho bé, amic! Potser el mateix que li done jo a la meua! —va respondre

Parcerisa deixant-lo meditatiu. Va, sopem. Últimament ens passem les nits en pla foc de campament per contar-nos penes i misèries. Res d'això! Si t'han posat les banyes no passa res! Ara vas tu i li les poses a un altre! Jo puc ser el teu mestre!

Era per a sorprendre's del que estava anunciant. Van riure. Realment van començar la conversa en aquell moment, quan van sentir per alguna raó que la cansera del dia es transformava en confidencialitat per la nit. Soparen i parlaren. D'ells. De les vides passades i de les il·lusions futures. I la nit va fer-los entrar la son. I el fred novament els va arraulir a l'interior del sac per descansar.

Warmi Wañusqa. El tercer dia d'aventura als Andes en el Camí Inca cap a la ciutat perduda de Machu Picchu es presentava clar. El sol ja havia eixit, però ells no podien veure'l sinó reflectit sobre els vessants de les muntanyes. El guia, animant-los el matí i perquè compregueren la grandiositat de la jornada que acabaven de començar, els va reunir en una cantonada del pla on havien acampat i els va assenyalar la línia que dibuixava la senda des de la part més baixa, fins al coll. Això estava fet. Les reaccions dels quatre guàrdies va ser la mateixa. No hi ha problema. Aleshores el guia els va fer callar i els va dir que no tothom era capaç d'arribar bé al capdamunt. I que després els esperava davallant per tornar a pujar un altre coll. Dues pujades en un dia! I ací les pujades eren pujades. I estaven tan alts que de vegades respirar costava una mica. Calia agafar-se les coses amb serenitat i paciència. El guia els va animar dient-los que si la gran majoria de *gringos* i de turistes ho podien fer, com no ho haurien d'aconseguir quatre guàrdies de la civil espanyola.

—*¡Tomemos un buen desayuno y comencemos el día con un buen ánimo, señores!*

I això van fer. Però entre mos i mos els dubtes anaven instal·lant-se més i més en les seues ments.

—Vinga, parleu! Dieu alguna cosa, que sembleu una colla de marietes xafarderes! — Guaita trencava el silenci. Esteu cagats! Serà possible! Venim d'una missió en què anàvem carregats d'armament i vigilàvem amb els ulls oberts com a llunes i ara ens deixem avorrir per les paraules de Cantinflas? Va, vinga! Acabeu i cap amunt!

—Sí! Cap amunt, Guaita! Ara comprovarem quin és el teu estat físic! Prepara't que anem! —va matisar Parcerisa.

—Millor que el teu, capitanet!

El guia els advertia que en la senda trobarien bona cosa de turistes. Però no va ser veritat, aquell dia. Pràcticament caminaven sols. Al principi tot va anar bé. La senda s'empinava. Els graons els obligaven a fer grans camallades. El sol començava a pegar fort. A la muntanya sempre pega fort. Calia llevar-se roba. I pujar despai perquè costava d'alènar. Un peu. Assegurar-lo entre les pedres. Fer força i pujar l'altre peu. Assegurar-lo i espentar per seguir caminant. I així metre darrere de metre. Graó darrere de graó. I la motxilla enfonsant-se des de l'esquena als peus. Els pesava enormement. I la sensació era que tirava el cos cap arrere. Si a ells els produïa aquell neguit, què passaria amb els portadors? Doncs paraven i alenaven també. Tot i el costum.

La pujada s'estirava. Davant, Parcerisa provava de seguir el pas al guia. Li costava. Anava. Una vegada i una altra sense deixar-se vèncer. Més enrere Tango i a uns metres Cardús. Però Guaita va anar quedant-se perquè cada poca distància havia d'aturar-se i alènar. Esbufegar. Acaparar tot l'aire dels Andes, la claror blanca dels *nevados* per tornar a començar amb el pes psicològic cada vegada més colgat en la seua ment, oprimint-lo, fent-li avorrir tot el que l'envoltava i condemnant-lo a maleir la seua vida i aquell viatge per veure quatre pedres mal falcades.

—Guaitaaaaaaa! —cridava Parcerisa des de ben avant—. Ets l'amo de les muntanyes! Tira un poc més!

Guaita rosegava paraules en un mapa de bufits, alenades i torcades de suor. Va tardar. Li va costar arribar al coll anomenat Warmi Wañusqa. També es coneixia com El Pas de la Dona Morta, a 4.200 metres d'altitud. Uf! Això ja era estar alt, eh? La resta, cansada d'esperar, va voler iniciar el camí de davallada, mentre que, després d'una bona estona, Guaita culminava el coll i ho celebrava deixant-se caure sobre el terra entre els

aplaudiments dels seus companys. Però no penseu esperar-lo? No ho pensaven, no. El guia estava preocupat perquè no s'acostaven a complir amb el temps previst per a la travessia. Segurament era millor no dir res. Sols animar el grup. En especial l'últim. No fóra cas que s'aplomara del tot i decidira no acabar el trajecte. Així que mentre la resta davallava el camí cap al fons, el guia va voler esperar Guaita i animar-lo amb les seues paraules. No podia amb la seua ànima.

Mirava el cel. Se sentia acabat. Enfonsat. Sabia que seria el riure dels seus amics. Sabia que totes les burles serien per ell. Així que va motivar-se, va animar-se i després d'una estona va decidir alçar-se i reprendre el camí. Amb el suport del guia. Només ell l'havia esperat. Ara era tot de baixada. Això estava millor. Amb molt d'esforç va arribar al pla de la muntanya on hi havia la parada per dinar. Era tard, però s'havia de menjar. I mentre la resta becava una mica, Guaita va dinar.

L'arribada a l'altre coll va ser quan el sol deixava d'il·luminar els Andes. El daurat del dia donava pas a l'argentat del capvespre. Havien caminat molt. El sender s'havia mostrat esplendorós. Paisatges, animals, plantes, llums, rius, sorolls, silencis, pau, ruïnes, records... Però havia resultat esgotador per a tots. En especial per a Guaita. Especialment les llargues i persistents costeres de la senda havien incidit en tots els caminants. Fins i tot els portadors es notaven cansats. Feia temps que ells s'havien avançat per organitzar el campament. Com feien sempre.

La baixada del segon coll realment resultava molt més tranquil·la. Era un descens suau i continuat. En un punt concret hi havia el túnel que els inques havien picat en la pedra viva i que s'havia de travessar inevitablement perquè formava part de la via que havien decidit seguir fins arribar al Machu Picchu. Després, seguir més o menys en pla una bona estona fins on els portadors havien muntat les tendes per passar la tercera nit. Chaquicocha. Era el camí que els espanyols mai no van travessar quan van arribar a Machu Picchu. Aquell devia ser un lloc perfecte. La gran majoria d'expedicions hi establien els campaments amb la intenció que els turistes pogueren gaudir dels capvespres i del trenc d'alba sobre els Andes.

Portadors i guia, segurament instal·lats ja al lloc del campament, devien estar preocupats perquè el grup no hi arribava. Parcerisa, Tango i Cardús anaven més avançats. Havien tingut el detall de no allunyar-se massa de Guaita, com havien fet al matí. Van decidir esperar-lo a l'entrada del túnel. El sol s'havia colgat ja i la fosca de la nit començava a prendre forma. No podien. No volien deixar Guaita en aquelles circumstàncies. L'esperarien el temps que calguera. Van cridar-lo. Ell va respondre en la llunyania. Això els va calmar. Mentrestant, van engegar algunes de les llanternes que portaven a sobre. Parlaven. Comentaven sobre l'esgotament que portaven al damunt. Estaven cansats de debò. De fet, es van llevar les motxilles i es van deixar caure sobre la pedra per estirar-se. Tango es va posar el braç sobre el front. Deixava els comentaris per als altres. No tenia ganes de parlar. Va fixar-se en les estrelles que la nit deixava visibles sobre els Andes. Quantes estrelles! Quina lluentor tan perfecta. Al desert també s'hi podia contemplar un espectacle al qual no estava acostumat. Es va sentir reconfortat, perdut pels universos sencers de Maburg i de les càrregues que hi havia suportat. El desert! Quina aventura! Quantes coses hi havia après! Com havia madurat en tan sols uns dies! Com havia canviat Tango Bob. Com s'havia transformat en Tango simplement. Bob Marley sempre present. Aquella cançó que l'encisava, que li feia preguntar-se tantes coses! I l'aparició rabent de la jove que per primera vegada en la vida li va fer vibrar cada

plec de la seua pell. Apareixia igual com ara acabava d'adonar-se que alguna cosa com una ombra havia passat veloç pel seu costat. Sí. Aquella xicona apareixia i desapareixia igual als campaments de refugiats. Però... però... Tango va despertar del seu somni barrejat d'estrelles. No podia ser. Ací... que li ocorreguera el mateix que allà? No. Es va aixecar, mig incorporar. Va mirar a un costat, a l'entrada del túnel. Va girar-se ràpid sobre la muntanya que s'aixecava darrere d'ell. I encara es va alçar davant la mirada sorpresa dels altres, que continuaven xerrant, i va abocar-se al barranc. Va tornar a mirar-los.

—No pot ser! He notat com si alguna cosa, com una ombra, passara pel meu costat. Com una fona. Però no pot ser. No. Vosaltres no haureu notat res. Segur. No res. No res. Estic massa cansat avui!

—Ai, Tango! Estàs fent-te major! M'ho diràs a mi! Estàs imaginant coses! —va dir-li Parcerisa sense alçar-se del lloc—. Descansa. A veure si arriba Guaita, el senyor del cos en forma! Encara com! El Cantinflas i els altres estaran desesperats! En arribar ja s'hauran gitat!

Sí. Tocava raó el capità. I Tango va jaure novament sobre la pedra. Era com si els músculs amollaren tot el seu pes i es deixaren dur per la gravetat. Quina cansera! Quantes passes amunt i avall! Ara, la vista des del pas aquell de la Dona Morta valia la pena. El guia va explicar que el nom era perquè la muntanya prenia la forma d'una dona gitada. Les dones. A penes tenien vint anys i les coses de l'enamorament els pesaven massa. Parcerisa ho tenia molt clar. Guaita, de flor en flor. Cardús ja veus. Despatxat i amb la coa entre cames. I ell, Tango, deixat anar en el silenci del temps. En això estava quan va escoltar que algú cridava. Devia ser Guaita que ja estava a tocar d'ells.

—Sentiu? Ei! Sentiu? Esteu sords o què? —va preguntar-los. Però ells no van respondre.

Va incorporar-se novament i es va desfer de tots els pensaments que com núvols li envoltaven el cervell. S'havien endormiscat. Ostres, quina sort, podia pensar. Cauen rotllats! Va alçar-se. Volia comprovar que realment estaven dormint. I en girar-se, va poder mig entreveure en la fosca de la nit, algú que creuava d'una banda a l'altra de la senda un poc més arrere d'on ells estaven. Es va espantar. «Deu ser Guaita que ens vol fer una broma», va pensar.

—Guaita! No sigues borinot! No gastes aquestes bromes! —va cridar-li.

Aquesta vegada no va haver-hi resposta. La seua veu va retronar per l'abisme invisible i va desaparèixer en la calma de la nit. Entre les estrelles. Entre les veus de la natura. Guaita no responia.

—Guaita! Guaita! Respon!

Però res. Amb les veus, els altres guàrdies van despertar-se. Guaita no responia. Però no li van donar massa importància. Van maleir novament que es retardara tant i que hagueren d'estar-se allà. A mitjan senda. Esperant que apareguera sense conèixer res dels perills i de les coses de la natura andina. Cardús callava. Tango intentava explicar-se les dues aparicions que havia tingut. Provava de cercar ombres per qualsevol costat. I en la imaginació fins i tot les pedres li semblaven cossos que s'esmunyien cap ací i cap allà. Parcerisa va començar a parlar-los de plantejar-se avançar cap al campament. Potser Guaita encara tardaria. Però a Chaquicocha el guia estaria maleint-los una vegada i una altra. I això podia posar el final a l'excursió perquè el seu compromís era... I llavors van sentir uns xiulits aguts que els passaven ran a les orelles.

—Què és això? —Parcerisa va preguntar als amics—. Heu sentit?

—I tant! —va dir Cardús

—Estigueu-vos quiets! No se us ocórrega menejar-vos! I no apagueu els llums per res!

—Per què dius...? —va voler incidir Cardús. Però Tango va incriminar-los novament i amb molta més energia perquè s'estigueren immòbils.

—Quiets! No menegeu ni les parpelles! O m'enganye o això que xiula són fletxes que ens estan llençant! Sentiu? Algú s'acosta corrent! Algú s'acosta!

—Sí, Tango! Serà Guaita! —va afegir Parcerisa.

—Esperem-ho! Tremole com en el pitjor dia d'hivern!

Van enfocar els llums cap a la senda que arribava a la boca del túnel. Van poder adonar-se d'algunes de les fletxes que havien fet diana a terra i al tronc d'algun dels arbres. El soroll es feia més i més intens, però la potència dels llums no permetia endevinar el que se'ls venia al damunt. Havia de ser Guaita. Si no, qui? Algun animal salvatge? Un puma? N'hi havia? No en tenien ni idea. Podia ser una llama, en tot cas! I les fletxes? I les ombres que havia percebut Tango? Plantejar-se totes aquestes preguntes encara els va fer posar-se més nerviosos. Desitjaven que d'una vegada apareguera alguna cosa. El que fóra. I ho va fer. Guaita hi arribava corrent. Quasi abocant-se a terra. Amb les mans lligades per davant amb una mena de corda i la boca emmordassada amb una fulla verda que li cobria la meitat inferior del rostre.

—Guaita! Guaita! Què t'ha passat? —va preguntar Parcerisa mentre Tango i Cardús l'enfocaven i acudien a ajudar-lo.

Finalment va acabar estampant-se contra les pedres de terra. No podien estar-se de fer-li preguntes. Estava suat. Molt suat. El cor li batejava molt de pressa. Estava clar que havia corregut molt. I la mirada li eixia dels ulls. Com si estiguera espantat. Com si haguera vist alguna cosa horrible. Intentaven llevar-li les cordes i la mordassa. Però no van tenir temps perquè llavors uns crits estridents i aguts van abocar-se sobre ells en forma de formes que saltaven i els envoltaven. En devien ser molts i forçuts, perquè amb tota velocitat els van llevar els llums i en la fosca els van espentar, els van atemorir, els van pegar. Els crits els sonaven com les veus més endimoniades que havien escoltat mai. No tenien prou mans i braços per cobrir-se el cap i el cos dels cops que els ploviaven per tots els costats. Allò era un infern. Sobretot perquè desconeixien què estaven vivint, què estaven suportant. I les seues ments fantasiejaven i dibuixaven imatges horribles que els van fer plorar enmig de la nit dels Andes. Algú els havia de socórrer. Algú havia de recordar-se d'ells i fer que aquella condemna s'aturara. Però res no es va parar. I a espentes els van fer plantar-se. I a cops els van conduir a l'interior del túnel, on els crits ressonaven i es multiplicaven dins dels seus cervells com en una partida de pàdel.

Tango va pensar que per un moment anaven a tornar-se bojós. Desitjaven que per tot s'acabara aquella tortura, aquella viscor de no saber el que hi estava succeint. No hi havia temps per a pensar. Tota l'atenció s'havia de posar en l'estat d'alerta, a l'espera de qualsevol colp, de qualsevol espenta, de tots els crits, horribles esglais que els penetraven la ment com un taladre.

Quan ja els van deixar ben atemorits, els van fer alçar agafant-los dels braços. Estaven ben a les fosques. Tot i així, els personatges que els fustigaven devien conèixer ben bé l'indret. Els van obligar a recórrer el túnel. Ensopegant a tort i a dret. Sense miraments. Estavellant-se contra terra, contra les parets, contra les penyes que sobreixen en el pas, redolant els graons de l'escala. Es barrejaven els crits d'aquells éssers de la fosca amb els adolorits que exclamaven els guàrdies. Quan acabaria allò? Quan podrien entendre el que hi ocorria?

Els van escampar fora del túnel per l'altra boca. I llavors els van desviar muntanya amunt. Apessant-los. Obligant-los a córrer entre els matolls i els arbres. Guaita desesperava. Era impossible continuar per a ell. Estava esgotat. Les úniques forces que tenia li sorgien del temor, de la por visceral que estava experimentant. Van adonar-se que havien deixat de cridar. Havien deixat de fustigar-los, de colpejar-los. I al mínim indicatiu d'abandonament, de voler deixar-se caure sobre el terra, llavors tornaven les espentes i els colps. Havien d'aguantar. Havien de caminar. Havien de seguir com fóra. I Guaita més que ningú.

—Aguanta, Guaita! Aguanta perquè no sabem què pot passar! Que a ningú se li ocorregui fugir —va dir-li Tango com va poder amb la intenció d'animar-lo. I llavors li van ploure unes quantes espentes i uns quants colps. Tango es va queixar i els va maleir en el seu pensament. Qui serien, redénia? Què voldrien d'ells? Si no s'hagueren retardat! Si no... I va aturar-se. No tenia trellat entrar en la cadena dels "I si"... Ho sabia ben bé.

Ho havia anat aprenent cursa rere cursa. Havia de jugar amb el que tenia. I ara la situació era aquella i punt.

Seguien caminant. Sense parar. Ara més calmats. Més relaxats. Amb la sensació que el que hi estava succeint-los era un impossible. Però seguien avant. Tots en silenci. Només la remor de les passes. Avançant cap amunt. Ni un descans. Només van aturar-se el temps just perquè algú els llevara les motxilles amb quatre estirades. Sense contemplacions. Van notar una olor d'animal. Una olor forta. Portarien cavalls? Amb la fosca no s'hi veia res. No. No era possible. No havien escoltat el soroll típic dels cascs contra el terra. Era impossible no sentir-lo si els acompanyaren. No. En canvi, sí que es van adonar d'unes passes diferents a les humanes. Unes passes que no sabrien relacionar amb cap altre animal que no fóra un cavall menut.

Tango mirava les estrelles. Les mateixes que la nit anterior contemplava des del campament amb tant de goig perquè li recordaven el desert. Elles romanen i nosaltres passem. Això pensava. Anit estaven tan bé en la calma i avui estaven en el terror. Tot canviava. Res perdurava exactament igual. Tango pensava que fins i tot allò que estava vivint, en un moment o en un altre, també hauria de canviar.

Abans de les clarors del trenc d'alba, la comitiva invisible devia arribar a algun lloc perquè van tornar-se a produir aquells horribles crits. Ara amb més intensitat. Com si hagueren aparegut més personatges i feren una mena de salutació. Els guàrdies es van posar alerta per si tornaven els colps i les espentes. Van sentir com es parlaven en un idioma intel·ligible per a ells. No comprenien res. En les primeríssimes clarors van adonar-se de la presència d'alguna cosa semblant a barraques o cabanes. Molta gent els envoltava i els tocava sense poder veure'ls. Llavors els van fer entrar en una d'aquelles cabanes. Algú els va lligar les mans pels canells. I després els peus pels turmells. No hi havia cap llum. No sabien si s'hi havien quedat sols o algú els vigilava a l'interior. Havien d'arriscar-se. Com fóra.

—Guaita! Guaita! —Parcerisa va demanar per ell i va comprovar que els havien deixat sols perquè ningú no li havia respost amb colps.

—Estic bé, capità! Fet una braga, com diuen a Maburg, però bé! —va respondre amb veu mig ofegada.

—Què és açò? Qui és aquesta gent? —Cardús preguntava desesperat.

—Això voldríem saber tots, Cardús. Però tinc una miqueta de paciència. Segur que tard o d'hora ho sabrem. Espere, pel nostre bé, que no siguin els de Sendero Luminoso! No! No pot ser perquè van desaparèixer! Encara com! —Tango contestava. Es notava més asserenat que els altres—. Està clar que deuen ser persones... com nosaltres! Al principi vaig arribar a pensar que ens atacaven una colla de simis. Però no recordava haver llegit que n'hi hagueren, per aquestes muntanyes!

—No sé el que seran, Tango, però ens han fotut ben fotuts. Què deuen voler de nosaltres? —va afegir Parcerisa.

Cardús tremolava. Feia fred. El sol començava a il·luminar novament els cims de la serralada dels Andes. Llavors es van ajuntar els quatre per mantenir la calor dels seus cossos.

—Serà algun poble indígena, probablement. No ho sé. Les paraules, com si em sonaren als noms que els guies van repetint-nos: com Ollantaytambo, Chaquicocha... coses així. No ho sé. El Cantinflas estarà desesperat. Probablement hagen tornat arrere per cercar-nos. Ara que... el mòbil! Sí! El mòbil! —Tango es va tirar mà a la butxaca. Es va palpar. No s'hi va trobar res. Ni la cartera. Va fer intenció de buscar la motxilla i va recordar que se l'havien quedat ells.

—Jo no tinc res. Escarbeu-vos vosaltres a veure si... —i ho van fer, però va resultar inútil. Segurament al principi, quan els van llevar els llums, també els furtaren els mòbils i tot el que van trobar. I ells, amb els nervis, ni se n'havien adonat.

Guaita estava en silenci. Probablement dormia. Per davall de la porta entrava una mica de llum. S'endevinava el dia. El silenci començava a ser trencat per passes i sorolls d'algú que traguinava amunt i avall. S'havien adormit tots, però Tango va despertar-se i va prendre consciència de la nova situació en què es trobaven ell i els companys. Com un paquet de flaixos successius, li van venir a la ment les imatges i les sensacions més intenses que havia patit aquella nit. Del tracte, dels crits, del caminar, de les primeres paraules... i es va adonar que encara no sabia res sobre els seus segrestadors. Ni tan sols quin rostre tenien. Contemplava les parets d'aquella cabana. Ben treballades. I el terra sobre el que estaven. Fet de lloses ben encaixades. El sostre aparentment era de fusta, però no podia veure-ho bé, perquè la llum que entrava pel badall de la porta no era suficient. Almenys estaven vius i, encara que desesperats, respiraven. Va pensar en el guia una altra vegada i en els portadors. Esperava que hagueren avisat la policia ja i que hagueren començat a cercar-los. Tot i que de seguida va dubtar. Allò no era Maburg. Era el Perú, i havia pogut experimentar que certes coses funcionaven de manera molt distinta a com ho feien a Europa.

S'havia incorporat com va poder, desempallegant-se dels seus companys, que descansaven els uns contra els altres. I en el moment que es va plantar, algú va obrir el pestell de la porta i va llençar-la contra la paret. Tango es va fer arrere. Els altres es van despertar i per segons van estar-se en aquest temps de confusió que duu la inconsciència fins que es van adonar que entraven quatre persones i ocupaven la sala. Tango va poder-se adonar que eren quatre dones, d'una edat incerta, perquè havia après que amb els indígenes no funcionava la lògica mental per deduir l'edat. Almenys la lògica dels europeus. Anaven ben abrigades amb roba de color, d'aquella feta de llana o alguna cosa semblant. Portaven falces i als peus simplement una mena de sandàlies i unes mitges. El monyo era obscur i unes s'hi havien fet trenes, i altres simplement el duien solt. Van obligar Tango a seure a terra amb una espenta. I llavors, les quatre van agafar-los del coll brusquement. De la mateixa manera com s'agafa un corder per al sacrifici. Ja estava. Van sentir que el final de tot havia arribat. Els degollarien i acabarien amb ells definitivament. Es van espantar horriblement. El cor se'ls va accelerar i la respiració era tan ràpida que semblava com si no hi haguera suficient oxigen per a alenar. Però cap de les quatre va traure's cap ganivet. Ni res que poguera servir per a sacrificar-los tallant-los el coll. Amb males formes van despassar-los els colls de tota la roba que duien al damunt i amb la llum que entrava per la porta oberta de bat a bat van escodrinys-los ben bé cada racó entre el cap i el pit. Lentament, observadament. Fins que la dona que palpava Tango va fer un crit d'alegria i soltant-lo va aixecar les mans. Va senyalar-lo. Les altres van abandonar la tasca amb la resta de guàrdies per a aproximar-se a ell i poder contemplar el punt que indicava amb l'índex, que no era ni més ni menys que el lateral esquerre del coll on la nit de la processó de Santa Rosa de Lima algú li va fer una ferida estampant-li un tatuatge. La marca del Tumi, el ganivet sagrat dels sacrificis dels inques.

Van agafar Tango entre les quatre i el van traure a l'exterior. El sol ja arribava al poblat. Ell, cegat per la llum, no va poder obrir els ulls. Només escoltava els crits que van seguir a l'anunci que una de les quatre va fer a crits a la gentada que hi estava present. Tot seguit va ser tocat una per una per totes aquelles persones. Mentre els companys només s'atrevien a observar l'escena a través de la porta oberta de la cabana on havien estat tancats, ell, quan va poder contemplar el que tenia al davant sense que el sol el

molestara, va adonar-se que, estranyament, no hi havia ni un sol home.